

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 655

vineri 6 aprilie 1962

8 pagini 25 bani

În biblioteca tehnică a Școlii profesionale „23 August” din București elevii găsesc întotdeauna interesante noutăți științifice.

Plenara lărgită a Comitetului Central al Uniunii Tineretului Muncitor

În zilele de 3—4 aprilie 1962 a avut loc plenara lărgită a Comitetului Central al Uniunii Tineretului Muncitor.

La lucrările plenarei au participat membrii și membrii supleanți ai C.C. al U.T.M., activiști din secțiile C.C. al P.M.R., reprezentanți ai Consiliului Central al Sindicatelor, Uniunii de cultură fizică și sport, Consiliului național al femeilor, Ministerului Învățămîntului și Culturii și ai altor ministere, primii secretari și secretarii cu probleme de școli și pionieri ai comitetelor regionale ale Uniunii Tineretului Muncitor, primii secretari și secretarii unor comitete raionale și orașenești U.T.M., directori și secretari ai unor organizații de bază P.M.R. din școli medii și profesionale. De asemenea, la lucrările plenarei au participat numeroși secretari de organizații U.T.M. din școli, instructori superiori de pionieri, elevi fruntași la învățătură.

La primul punct al ordinii de zi plenara a dezbătut activitatea politico-educativă pe care o desfășoară organizațiile U.T.M. din școli în rîndul elevilor și activitatea organizațiilor de pionieri, adoptînd hotărîri corespunzătoare.

La al doilea punct al ordinii de zi au fost adoptate unele măsuri organizatorice.

Cu fața spre ultimul trimestru

Principala sarcină a școlilor, acum, după vacanța de primăvară, este terminarea cu succes a anului școlar. Elevii claselor a VII-a și a XI-a vor trebui să treacă, la sfîrșitul acestui trimestru, examenul de absolvire sau cel de maturitate.

Profesorul Teodor Burcin de la Școala de 8 ani nr. 5 din Brașov și-a propus să ia din vreme măsuri pentru a-i pregăti în acest scop pe elevii săi din clasa a VII-a „A”, la care este diriginte. El a organizat cu ei o discuție menită să le arate ce au de făcut pentru a se prezenta cu succes la examenul de absolvire. Discuția s-a desfășurat sub forma unui schimb de experiență, în care elevii fruntași și-au împărtășit metodele lor de muncă.

Un elev a vorbit, de exemplu, despre felul cum lucrează în orele de curs. El a arătat că e atent la toate explicațiile, își notează sistematic în maculator ideile cele mai importante din expunerea profesorului, subliniază esențialul, transcrie schemele de pe tablă. Cînd are probleme mai dificile, rezolvă acasă exerciții suplimentare pentru a deprinde temeinic stilul de rezolvare.

Un alt elev a vorbit despre efectuarea temei pentru acasă ca mijloc de însușire temeinică a cunoștințelor. El a precizat că nu începe să-și rezolve temele înainte de a parcurge textul lecției din manual și notițele, ceea ce îi ușurează mult înțelegerea temelor și îi aduce economie de timp și de efort. Lucrările scrise și le întocmește pe baza unui plan bine gândit.

La discuțiile care au urmat au participat mulți elevi, dornici să vorbească despre experiența lor. S-a văzut din cele spuse de ei cât de însemnate au fost orele de meditații la limba română și matematică, începute chiar din primul trimestru și orientate spre recapitularea cunoștințelor din clasele precedente. Unul din ei a arătat că, rezolvînd în timpul liber probleme din cartea „Matematica distractivă”, și-a consolidat mult cunoștințele. De asemenea el a spus că învățînd pentru examen zilnic cite o oră, iar

duminica cite două ore, a reușit să recapituleze o mare parte din lecții. Un alt elev a arătat cum alcătuiește rezumate din lecturile necesare pentru examenul de limba română și ce își notează din biografia scriitorului studiat.

În concluziile sale dirigințele a apreciat conținutul discuțiilor purtate, evidențînd elevii care au rezultate bune în muncă datorită eforturilor lor și stilului lor eficient de pregătire. În continuare el a citat o serie de elevi care au făcut progrese și s-a oprit la cei cîțiva rămași în urmă la învățătură, relevînd cauzele acestui fenomen. Printre aceste cauze a enumerat: învățatul sporadic, în asalt, lipsa de atenție la lecții, notițe superficiale, neglijarea efectuării temelor pentru acasă, memorarea mecanică a cunoștințelor și altele. Pe baza consultării profesorilor de specialitate și a constatărilor din timpul asistențelor la lecții, tovarășul Burcin a numit concret lacunele principale ale elevilor rămași în urmă la învățătură. El a arătat că unii fac greșeli ortografice și au cunoștințe insuficiente de morfologie, alții nu stăpînesc operațiile cu numere pozitive și negative, unii elevi nu și-au însușit temeinic formulele privitoare la suprafețele poligoanelor regulate etc.

Ora s-a încheiat cu precizarea măsurilor menite să contribuie la lichidarea lipsurilor semnalate și la mobilizarea elevilor pentru o muncă de calitate în trimestrul ultim al anului școlar. Măsurile privesc atît frecvența și conduita elevilor — condiții importante pentru asigurarea succesului la învățătură — cît și metodele de studiu și ajutorarea celor rămași în urmă.

Schimbul de experiență, urmat de analiza muncii făcută în perspectiva clară a sarcinilor ultimului trimestru din anul școlar, i-a mobilizat pe toți elevii, a asigurat condiții rodnice de activitate, creînd premise pentru succesul întregii clase la examenul de absolvire.

SILVESTRU PATIȚA
Brașov

Constataările să ducă la măsuri

De obicei, vestea se răspîndește repede: în școala cutare a venit o brigadă de inspecție. Intră la ore, cercetează planurile calendaristice, stă de vorbă cu cadrele didactice...

În adevăr, colectivul de control se interesează în amănunțime de procesul instructiv-educativ. Aproape toți profesorii sînt vizitați la lecții, apoi li se arată părțile bune, ca și lipsurile, scăpările avute. Chiar și directorul școlii este invitat să asiste la ore, alături de membrii brigăzii, și solicitat să facă observații asupra felului în care s-a desfășurat o lecție sau alta, astfel încît inspectorul să se convingă de competența conducătorului școlii. Brigada de inspecție intră în laboratoare, se interesează de înzestrarea lor, de măsura în care sînt folosite materialele și aparatele de laborator, studiază caietele de asistențe ale directorului, planurile de activitate, modul în care a fost alcătuit orarul școlii etc.

Brigada stă în școală o săptămână, două, uneori chiar mai mult — în funcție de problemele pe care le studiază, de numărul unităților ce urmează a fi controlate în etapa respectivă.

Inspecția se încheie cu un proces-verbal în care sînt trecute observații și recomandări pentru îmbunătățirea muncii, ce se aduc la cunoștința tuturor cadrelor didactice.

Și cu aceasta emoția generală se mută în școala vecină unde, începînd de a doua zi, își efectuează controlul aceeași brigadă de inspecție.

De obicei, după o asemenea inspecție se resimte în școală

la lipsurile ce li s-au arătat și încearcă să le înlăture, directorii îndreaptă deficiențele semnalate și sînt mai atenți la controalele pe care le fac.

Bunăoară, la Școala medie nr. 12 din București inspecția a constat cu cîțva timp în urmă că o bună parte din profesori rîpesc recreația elevilor, că realizează fixarea cunoștințelor în grabă, adeseori după ce s-a sunat de ieșire, că nu notează ritmic și după o ascultare atentă. Sesizat directorul școlii și-a intensificat munca de îndrumare și control în această direcție urmărind perseverent dacă sînt înlăturate toate aceste neajunsuri. Tot astfel, la o altă școală, în procesul verbal de inspecție încheiat se arată printre altele că deși școala are un cabinet de științele naturale îngrijit, ea a renunțat în mod nejustificat la acvarii cu pești, la creșterea iepurilor, a cobailor etc., necesari procesului instructiv-educativ. S-a trasat școlii sarcina de a reface colțul naturii vii. Directorul a luat măsurile în consecință, iar colectivul de inspecție se interesează în continuare de îndeplinirea acestei indicații, ca de altfel a tuturor îndrumărilor date.

Prin toate acestea munca în școală a fost ajutată să crească. Așa dar, inspecția a fost binevenită.

Se întîmplă însă întotdeauna așa? Întotdeauna constatările duc la măsuri? Din păcate, nu. De pildă, în aproape jumătate din școlile inspectate în cursul trimestrului I de către secția de

în numeroase școli din raionul Tudor Vladimirescu și din alte raioane ale Capitalei, controlul procesului instructiv-educativ nu s-a terminat prin comunicarea constatărilor atît de necesare pentru a se putea lua măsuri eficiente de îndreptare. În unele școli, de luni de zile cadrele didactice așteaptă să afle părerile inspectorilor despre munca lor, măcar direct, dacă nu în scris, prin procesul-verbal de inspecție. Cît de necesar ar fi fost acest lucru pentru activitatea colectivelor de pedagogi nu mai e nevoie să demonstrăm.

Uneori inspecția nu este urmată de măsuri practice pentru că ea nu a reușit să pătrundă pe deplin în realitatea școlii. Așa s-a întîmplat cu controlul efectuat la Școala de 8 ani nr. 42. Inspectorul a stat aici o perioadă destul de îndelungată, dar nu a sesizat o serie de probleme destul de importante ce se cereau de urgență rezolvate. De exemplu, în școală se folosea puțin material didactic la lecții, în timp ce într-o magazie a școlii zăceau nedeșfăcute și nefolosite sute de planșe trebuitoare lecțiilor de anatomie, zoologie, geografie, istorie, geometrie, limba română, limba rusă, numeroase tablouri etc. Aceeași tristă soartă au avut-o și o serie de aparate de laborator, cum ar fi transformatorul de presiune prin lichide, dinamometrul circular, aparatul pentru demonstrarea experimentală a amestecurilor explozive gazoase, becul de spirt Barthel și alte aparate, care

ANA COSMIN

(Continuare în pag. 4)

Definițiile în manualul de gramatică pentru clasa a VI-a

Manualul de gramatică pentru clasa a VI-a elaborat de G. H. Dragomirescu și Ștefania Golopenția are unele calități incontestabile. Astfel, cunoștințele sint formulate cel mai adesea clar, corect, așa încât elevii le pot înțelege și reține cu ușurință. Sint bine venite tablourile recapitulative cu care se incheie capitolele mai mari ca de pildă tablourile privitoare la felul propozițiilor, la recapitularea atributului și complementului, la coordonare și subordonare. De asemenea, la unele teme sînt date tablouri model de analiză, care fac apel la gândirea logică a elevilor. Sint de remarcat și procedeele indicate pentru analiza sintactică a frazei.

Manualul de gramatică pentru clasa a VI-a constituie în același timp și un îndreptar metodic pentru profesori, îndrumându-i prin însăși organizarea diferențiată a capitolelor, spre folosirea unor căi variate în predare.

Dar cercetarea manualului îți dă prilejul să descoperi și unele lipsuri ale lui, mai ales în ceea ce privește formularea definițiilor. În manual propoziția negativă este definită ca propoziție „în care verbul predicat este însoțit de adverbul nu”. Definiția respectivă se referă numai la forma, nu și la conținutul propoziției. Esențial pentru propoziția negativă este însă altceva: predicatul ei arată că subiectul nu efectuează o acțiune sau nu are o însușire. Definiția dată de manual, privind numai forma, poate pune pe elevi în încurcătură. Cum vor analiza, de exemplu, textele date pentru temă la paginile 266 și 267, care cuprind construcțiile: „Dar noi n-am declarat-o?” — „Nu ne-aude nimeni?” — „Nu ne-aude decât părul”? Formal, construcțiile corespund definiției date de manual („verbul predicat este însoțit de adverbul nu”), dar prin sensul lor ele nu mai corespund acestei definiții. În asemenea cazuri li s-ar putea lămuri elevilor și aspectul stilistic al utilizării negației.

Definiția predicatului („partea principală a propoziției care arată ce se spune despre subiect”) este formulată pe linia unei vechi tradiții. Nu înțelegem de ce autorii manualului au ocolit definiția dată de „Limba română”, (Editura Academiei R.P.R. 1957), definiție clară și accesibilă elevilor. Este drept că autorii vin cu explicații suplimentare, în care se arată ceea ce trebuia spus în definiție. Dar la ce mai servește atunci definiția care, de fapt, nu definește predicatul?

Predicatul verbal este definit prin compoziția lui morfologică (exprimat printr-un verb la mod personal). Funcțional ar trebui definit și prin ce atribuie subiectului: o acțiune sau un proces sub formă de acțiune (ce face și ce suferă subiectul).

Numele predicativ este definit ca fiind „orice parte de vorbire (substantiv, adjectiv, pronume etc.) care împreună cu verbul copulativ formează predicatul în propoziție”. Definiția aceasta se referă la părțile de vorbire prin care este exprimat numele predicativ, nu la funcțiunea lui în propoziție, care constă în exprimarea însușirii sau a calității atribuite subiectului cu ajutorul unui verb copulativ.

Definiția complementului circumstanțial de cauză se referă numai la „cauza acțiunii exprimată de un verb”, deși în textele analizate se află și un complement circumstanțial de cauză care exprimă cauza unei stări („Din pricina dogoarei, mlaștinile sînt uscate peste tot”). Complementul „din pricina dogoarei” este considerat ca exprimînd cauza unei acțiuni exprimată de verb.

Complementul circumstanțial de mod este definit ca arătînd „felul în care se desfășoară acțiunea exprimată de verbul determinat”. În explicațiile care urmează se arată că el poate determina nu numai un verb, ci și un adjectiv sau un adverb. Se cere ca definiția să fie completată, pentru a fi pusă de acord cu lămuririle suplimentare date de manual.

Observații similare sînt de făcut și la sintaxa frazei. Propoziția principală este defi-

nită ca „Propoziție care face parte dintr-o frază și care nu depinde de altă propoziție, dar de care poate depinde o altă propoziție”. Această definiție este încărcată inutil. Ea ar trebui simplificată scoțîndu-se partea „dar de care poate depinde o altă propoziție”, dacă ne menținem la punctul de vedere al gramaticii Academiei R.P.R., care folosește denumirea de propoziție principală și pentru propozițiile dintr-o frază formată numai din propoziții coordonate („Tresărind scînteie leul și se leagănă sub soare”).

Lăsînd la o parte această problemă de principiu și revenind la definiția dată în manual constatăm o nepotrivire între definiție și explicațiile care urmează după ea. După ce propoziția principală a fost definită ca o propoziție care face parte dintr-o frază, manualul dă următoarele explicații suplimentare. „1) Orice propoziție simplă sau dezvoltată care nu face parte dintr-o frază și are un înțeles de sine stătător se numește, de asemenea, propoziție principală...” „2) O propoziție principală poate face parte dintr-o frază...” Nu este mai potrivit pentru primul caz, termenul de propoziție independentă? În acest fel definiția propoziției principale n-ar mai fi contrazisă de explicațiile suplimentare și, pentru elevi, ar fi clar că într-o frază pot exista propoziții principale și propoziții secundare.

În capitolul privitor la sintaxa frazei trebuie revizuită de autorii manualului și explicația de la pag. 296, din care nu se poate înțelege nimic: „Propoziția secundară îndeplinește rolul pe care îl are o parte secundară fie într-o propoziție principală, fie într-o propoziție secundară de care depinde”.

Manualul pentru clasa a VI-a este, în genere, un îndreptar prețios pentru profesorii de limba română. Înlăturarea într-o viitoare ediție a lipsurilor pe care le mai are va face ca el să devină mai bun, mai folositor pentru profesori și elevi.

Prof. ȘTEFANIA POPESCU

În bibliotecă.

Cărți nou apărute

CONGRESUL AL XXII-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST AL UNIUNII SOVIETICE — Editura politică, 512 pagini.

REZOLUȚIA CONGRESULUI AL IV-LEA AL SINDICATELOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ — Editura politică, 32 pagini.

ÎNVĂȚĂMINTUL PREȘCOLAR — Culegere de articole, traducere din limba rusă de Elena Ionescu și Virginia Manasia — Editura de stat didactică și pedagogică, 276 pagini.

MATEMATICA, CONȚINUTUL, METODELE ȘI IMPORTANȚA EI. 3 volume. Ediția a II-a. Traducere din limba rusă de Felix Albrecht, Radu Theodorescu — Editura științifică, 376 pagini vol. I, 480 pagini vol. II, 400 pagini vol. III.

V. Opreșcu: CÎND ȘI DE CE A APĂRUT RELIGIA? Lucrare editată de S.R.S.C. — 56 pagini.

Al Gheorghiu Pogorești: ASTA-I CARTEA CU POVEȘTI. Ilustrații și coperta de Val. Munteanu — Editura tineretului, 176 pagini.

Un prețios îndreptar în munca de educare ateistă

Educația ateist-științifică a elevilor este o verigă însemnată în formarea concepției lor materialist-dialectice despre natură, societate și gândire. Ea devine tot mai mult un element component al educației comuniste, o parte a procesului instructiv-educativ.

Profesorii din școlile noastre obțin succese tot mai mari în domeniul educației ateiste a elevilor. Experiența lor în această privință se îmbogățește continuu, dezvoltînd noi și noi aspecte interesante, eficiente din punct de vedere metodic. De un mare ajutor le sînt în munca lor lucrările tipărite cu privire la educația ateistă.

Recent a apărut, în Editura de stat didactică și pedagogică, o nouă culegere de studii și articole, traduse din limba rusă, în legătură cu această problemă. Autorii, profesori și metodiști din regiunea Gorki, își expun experiența proprie în acest domeniu. Ei vorbesc despre căile pe care le folosesc spre a lămuri elevilor că religia reprezintă o formă antiștiințifică și reacționară a ideologiei, despre felul cum îi educă pe tineri ca ateii activi, cu concepții și convingeri antireligioase ferme.

În articolul lui V. K. Gladkih, intitulat „Despre educația mate-

rialistă a elevilor la lecțiile de fizică”, se arată că printr-o atitudine partinică față de obiectul pe care îl predă, prin tăria exemplurilor concrete, incontestabile, din practică, profesorul de fizică le poate forma în mod consecvent elevilor convingeri ferme despre materialitatea lumii, poate combate cu succes născocirile despre natură. Autorul relevă în cuprinsul articolului o serie de metode și procedee datorită cărora profesorul poate îndeplini în lecțiile sale aceste sarcini.

După cum arată G. A. Mihailov în articolul „Formarea concepției științifice despre lume în procesul predării astronomiei și matematicii”, lecțiile din cadrul acestor discipline pot aduce o mare contribuție la formarea convingerilor elevilor că adevăratele matematici sînt rezultatul reflectării interacțiunii dintre obiecte și fenomene reale, nu a devăzării veșnice, de esență „divină”, sau produse ale creației matematicienilor.

Și lecțiile de chimie îi conving pe elevi că lumea nu este o creație a unei puteri supranaturale, demonstrîndu-le că nici o substanță nu apare din nimic și nu dispăre. Aceasta — arată S.M. Șeiman, autorul articolului „Unele probleme ale educației ateiste în sistemul predării chimiei”, o pot dovedi profesorii prin numeroase experiențe. Arti-

colul indică de asemenea căi care pot ajuta profesorului de chimie să demonstreze elevilor că viața este un mod de existență a corpurilor albuminoide, să le arate forța prezviunilor științifice și inconsistența proorocirilor religioase, să demaște „minunile” religiei.

În articolul „Formarea concepției materialiste despre lume la lecțiile de biologie în școala de opt ani”, E. A. Bergher arată că o deosebită importanță pentru însușirea de către elevi a cunoștințelor privind materialitatea și interdependența fenomenelor naturii o are înțelegerea de către ei a principiului unității dintre organism și condițiile de viață, ca și prezentarea organismului vegetal și animal ca un tot unitar. Autorul subliniază în continuare marea însemnatate educativă a studierii învățături lui I. V. Miciurin despre schimbarea dirijată a organismelor, despre determinarea creșterii și dezvoltării lor în conformitate cu interesele omului.

O importantă contribuție la educarea ateist-științifică a elevilor o aduc și lecțiile de geografie. În articolul privitor la această temă P. V. Zolin arată însemnatatea pe care o are pentru formarea convingerilor ateiste studierea legilor dezvoltării naturii și a legăturilor reciproce existente atît între diversele ei fenomene cit și între natură și

Scurte observații

În abecedar, la lecția „Veverițele” (pagina 65) care este o lecție de consolidare a cunoștințelor despre sunetul „ț” și literele „ț” și „Ț”, nu există nici măcar un singur cuvînt care să conțină litera „Ț” (de tipar). Dealtmînteri, nici în lecția anterioară, în care s-au predat sunetul „ț” și literele „ț” și „Ț”, nu există decît un singur cuvînt — e drept repetat de două ori — care să conțină litera „Ț” — cuvîntul „Țicu”.

Inv. H. Constantinescu
București

În manualul de limba română pentru clasa a VII-a, la lecția „Subordonata condițională” textul „Dacă ajungi cu bine și mai poți — am îndrăznit eu — întoarce-te și mă ia...” mi se pare nepotrivit, întrucît cuprinde o propoziție incidentă și elevii nu au încă, la data cînd se predă această lecție, noțiunea de propoziție incidentă. La lecția despre predicatul verbal se învecese cunoștințele predate în clasa a VI-a, vorbindu-se despre predicatul exprimat prin verbe la diateza activă, reflexivă și pasivă, prin locuțiuni verbale etc. Dar textele date pentru teme nu cuprind decît predicat exprimate prin verbe la diateza activă și două verbe la diateza reflexivă.

S. POPESCU
București

În manualul de limba română pentru clasa a IV-a la lecția „Ce se întîmplă sub zăpadă?” (pagina 82), vorbindu-se despre felul cum își duc animalele viața în timpul iernii, se dau cunoștințe care nu sînt în concordanță cu cele pe care elevii le află în aceeași clasă la zoologie. Citind lecția „Ce se întîmplă sub zăpadă” elevii află că în timpul iernii „cîrțile se dau adînc în cofoanele lor și dorm”. Dar în manualul de zoologie, la pagina 89, se spune: „Cîrțile moare dacă nu mîncîncă nimic timp de 24 de ore. Iarna cîrțile nu hibernază”.

Inv. C. Cheznou
comuna Arcani.

În manualul de „Teoria literaturii” pentru clasa a VIII-a, după ce se definește sinecoca, se adaugă că ea „este un fel de metonimie”, adăug care produce confuzie. Antiteza este definită ca „procedeu artistic care se bazează pe opoziție”, dar nu se arată care este scopul acestei opoziții.

Prof. S. Duicu
Blaj

În manualul de istorie pentru clasa a IV-a, nu se acordă suficientă atenție prezentării ilustrațiilor. De exemplu, se dă reproducerea tabloului istoric „Vlad Țepeș și solii turci” de Theodor Aman, cu explicația „Solii turci la Vlad Țepeș”, dar în lecție nu se vorbește nimic despre legenda care a stat la baza creării tabloului și care arată că Vlad Țepeș ar fi poruncit să se pironescă turbanele pe capetele solilor turci, fiindcă nu voiseră să se descopere în fața domnitorului Țării Romîne. Prof. Georgeta Ioachim
Birlad

* Probleme ale educației ateiste în școală. Din experiența unor profesori din regiunea Gorki — Culegere de articole apărute sub redacția lui N.O. Skvorlov, E.S.D.P., București, 1962.

Ancheta noastră

Continuăm să publicăm răspunsuri trimise de cititori la ancheta inițiată de gazeta noastră în numărul 652 din 16 martie 1962, prin care învățătorii și profesorii au fost solicitați să răspundă la întrebarea:

„Ce căi folosim pentru a cunoaște activitatea din producție și a îmbunătăți pe această bază predarea lecțiilor?”

Studiu amănunțit al activității din întreprinderi

Încă din anii trecuți cadrele didactice din școala noastră s-au străduit să găsească cele mai bune căi de a cunoaște temeinic activitatea marelui combinat siderurgic din orașul nostru, așa încât să poată realiza la lecțiile de fizică, chimie, matematică legături strânse cu problemele producției. Experiența ne-a demonstrat că vizitele fugare în întreprinderi sunt insuficiente pentru o documentare temeinică a profesorilor. Astfel de vizite nu permit o cunoaștere mai aprofundată a modului în care principiile, legile științei își găsesc aplicarea în practică. De aceea a fost necesar să căutăm alte soluții.

Una dintre cele mai eficiente căi s-a dovedit a fi studierea timp de mai multe zile a câte unei secții a uzinei. Abia după cunoașterea aprofundată a problemelor de specialitate întâlnite în procesul tehnologic al secției respective se trece într-o altă secție. Profesorii au studiat materiale de specialitate care prezintă cele mai moderne aplicații în tehnică, s-au documentat la cabinetul tehnic al combinatului, unde au primit lămuriri amănunțite de la ingineri și tehnicieni și au purtat discuții cu muncitorii la locul de muncă al acestora.

În cei doi ani de când folosim organizat această cale profesorii de fizică, de pildă, au reușit să se documenteze în modul arătat mai sus la secțiile de reparații electrice, termotehnică, construcții metalice ș.a. Ei au putut să folosească documentația realizată astfel la lecțiile privind contracția la schimbarea stării de agregare, laminarea, forfecarea etc. Evident, lecțiile predate astfel au fost mult mai bine înșușite de către elevi.

Paralel cu această cale am folosit și vizitele obișnuite în uzină, cu durată de câteva ore. Numai că, spre deosebire de anii anteriori, anul acesta le-am organi-

zat după anumite criterii bine stabilite. Unul din aceste criterii prevedea, de pildă, ca fiecare vizită să urmărească o anumită problemă legată de lecțiile ce urmau să fie predate în cursul unei săptămâni sau luni. Altele priveau verificarea materialului didactic de care dispune laboratorul școlii în funcție de utilizarea lui în industrie și eventual completarea și îmbogățirea aparatului de laborator. Experiența căpătată în documentarea profesorilor asupra cunoașterii producției

precum și aceea privind folosirea acestor cunoștințe în predare a constituit obiectul mai multor dezbateri în comisiile metodice.

Cadrele didactice din școala noastră sint conștiente de marea importanță pe care o are cunoașterea producției pentru realizarea unui învățământ strâns legat de practică și sint hotărâte să folosească orice prilej în acest scop.

ANATOLIE CIOLAN
directorul Școlii medii
din Hunedoara

O propunere

Pentru fiecare dintre noi profesorii de fizică este limpede cât de importantă este cunoașterea producției dacă dorim să realizăm într-adevăr lecții la cerințele actuale ale învățământului nostru. În legătură cu ancheta întreprinsă de „Gazeta învățământului” aș dori să fac o propunere.

Eu am urmat și am absolvit secția de cercetări a Facultății de matematică și fizică din Cluj. Datorită acestui fapt am avut norocul să fac o lună practică la uzina „Steagul Roșu” din Brașov. Am lucrat în laboratorul central, iar în timpul liber vizitam diferitele secții ale uzinei. Cele observate acolo mi-au „alimentat” lecțiile la diferite clase timp de aproape 4 ani. De exemplu, atunci când am predat despre rulmenți la clasa a VIII-a am descris secția de rulmenți a uzinei, am vorbit despre confecționarea bilelor și a roloilor, despre controlul calității lor, despre modul de frecare a bilelor sau roloilor cu ajutorul ramelor în inele și

le-am arătat elevilor câteva bile și role de diferite dimensiuni. La lecțiile despre variația volumului corpurilor prin topire-solidificare, predate elevilor din clasa a IX-a, le-am vorbit despre dimensionarea formelor folosite la turnătorii de fontă și de oțel a uzinelor „Steagul Roșu”. Și aș putea da încă numeroase asemenea exemple.

Iată pentru ce consider că una din cele mai bune căi de cunoaștere a producției ar fi măsura ca și absolvenții facultăților de fizică, chimie și matematică ce se pregătesc să devină profesori să efectueze înainte de a-și începe munca la catedră activități practice într-o uzină, timp de 2 pînă la 4 săptămîni. Pentru profesorii care și-au terminat anterior studiile această practică s-ar putea organiza, eventual, în cadrul cursurilor de perfecționare sau al pregătirilor pentru examenul de grad.

LIA ONIȚIU
profesoară la Școala medie
din Deva

Folosind perioada practicii continue

Cu vreo doi ani înainte s-a publicat în „Gazeta învățământului” un articol intitulat „Profesorii studiază producția locală”. Articolul vorbea de profesorii de la o școală din U.R.S.S. și expunea experiența acestora în studierea producției unor uzine. Ne-am pus și noi problema organizării unor acțiuni care să ducă la cunoașterea producției de către cadrele didactice. Am analizat condițiile de care dispunem căutînd să aplicăm creator potrivit acestor condiții experiența pedagogilor sovietici.

Cele mai bune rezultate în cunoașterea producției și folosirea acestor cunoștințe în munca de predare le-am obținut în timpul practicii continue de două

gătirea practicii ne-a cerut o cunoaștere mult mai profundă a procesului de producție din întreprinderile respective decît ce pe care o aveam din legăturile incidentale de pînă atunci. De aceea, pînă la începerea practicii în producție a elevilor am studiat, cu sprijinul inginerilor și tehnicienilor, bazele producției, diferite procese tehnologice, oprindu-ne, firește, mai ales asupra acelor care erau mai strîns legate de cunoștințele teoretice predate în cursul anului școlar.

Profesorii de fizică, matematică și chimie din școală au studiat în timpul celor două săptămîni cît a durat practica, într-un mod aprofundat, acele aspecte

tui studiu ei au cules un bogat material care a fost utilizat cu succes în tot cursul acestui an școlar. Acest material a privit, de pildă, probleme referitoare la puterea, lucrul și randamentul mașinilor de forță, probleme legate de mișcarea circulară, de viteza unghiulară, de forța centrifugă și importanța centrării, probleme privind mașinile simple (pirghii, scripeți etc.), probleme de rezistență a materialelor, probleme legate de studiul electricității etc.

Pentru a cunoaște și mai bine producția noi ne pregătim încă de pe acum să folosim perioada practicii continue de două săptămîni din acest an școlar, de a cărei pregătire am și început să ne ocupăm.

IOAN ISTRATE și AUREL POPA

Elevi ai Centrului școlar agricol nr. 1 din Turda la practică în Stațiunea experimentală pentru cultura porumbului din Șimnic, regiunea Ollenia.

Caietul de lucrări practice

Munca experimentală a elevilor pe terenurile școlare — care îi deprinde cu observația exactă, de lungă durată și îi obișnuiește să interpreteze rezultatele în urma unor raționamente științifice — capătă o însemnătate instructiv-educativă din ce în ce mai mare. Este un lucru pe deplin firesc dacă ținem seama că actuala dezvoltare a agriculturii noastre socialiste se realizează pe baza aplicării permanente a ultimelor rezultate ale științei agrotehnice moderne, care determină realizarea unor producții maxime.

Pentru ca elevii să efectueze observații folositoare, care să ducă la atingerea scopului experiențelor, este necesar să primească din timp, din partea profesorului de cunoștințe agricole, îndrumările corespunzătoare. În acest scop consider că este bine ca după stabilirea tematicii experiențelor și după repartizarea sarcinilor pe grupe să li se dea elevilor indicații privitoare la felul în care să facă notările în caietele de lucrări practice agricole. Este vorba de două feluri de notări: unele asupra lucrărilor practice îndeplinite (pregătirea terenului, pregătirea seminței, semănatul, întreținerea culturilor, combaterea dăunătorilor, recoltarea etc.) și asupra modului lor de realizare, iar altele asupra vegetației în cadrul experiențelor (data răsăritului, rezistența la ger, data înfloritului, înălțimea plantei în diferite faze de dezvoltare etc.).

Cu scopul de a concretiza prezent câteva indicații privind conținutul unui caiet de lucrări practice agricole al elevilor din clasele V-VIII.

Pe prima pagină a caietului se trece numele membrilor echipei. Pe pagina a doua este reproducută schița terenului școlar, unde se hașurează suprafața destinată experienței respective, indicîndu-se suprafețele. Pe pagina a treia se indică tema și scopul experienței. Urmează, pe pagina a patra, o scurtă descriere a biologiei plantei.

Deoarece munca experimentală se poate efectua numai dacă este legată de observații fenologice, pe pagina a cincea a caietului se vor arăta fazele de dezvoltare a plantei respective, care indică momentul unor observații și măsurători amănunțite, precum și momentul adunării materialului pentru ierborizare și preparate umede, necesare a fi păstrate în vederea interpretării rezultatelor și ca material didactic.

Pe următoarele două sau trei pagini se schitează planul calen-

de muncă), care cuprinde conținutul lucrărilor și termenele de executare. În continuare caietul cuprinde tabelul privind evidența executării lucrărilor, cu rubrici pentru datele la care se execută lucrarea, ca și denumirea lucrării, cu o descriere sumară.

Munca de lămurire a elevilor asupra felului cum trebuie alcătuit caietul se consideră terminată după ce s-au dat și indicații privind modul de completare a fișelor de observații ale experienței, care ocupă ultimele pagini. Este necesar să le arătăm elevilor că în fișe se trec datele observațiilor, conținutul lor (pentru parcelele de experiență și pentru parcela martor) și datele meteorologice care au determinat starea plantei.

De exemplu, în cadrul unei experiențe asupra soiurilor de porumb, în fișele de observații se notează data semănăturii; rezistența la frigul de primăvară; vigoarea plantelor (se notează de patru ori — și anume la 6 frunze, la 8 frunze, la înspicarea și la îngrășarea știuleților); data înspicăturii; data mătăsăturii; culoarea frunzelor; rezistența la seacă (pierderea turgescenței frunzelor, răscucirea frunzelor și gradul de șistăvire a boabelor); rezistența la cădere; rezistența la boli; prezența copililor (numărul); înălțimea plantelor (în diferite faze de dezvoltare); înălțimea inserției știuleților; data maturității (cînd a ajuns în faza coacerii în pîrgă); data recoltăturii.

S-a constatat că atunci cînd în caietele de lucrări practice agricole se notează numai operațiile agrotehnice care au fost executate, fără să se apeleze la cunoștințele despre biologia plantelor, la cunoștințele fenologice și meteorologice, cînd nu există preocuparea de a interpreta datele sub diferite aspecte, elevii nu pot să arate legile biologice care stau la baza lucrării executate. În acest caz ei execută lucrările practice agricole în mod mecanic, munca pe care o efectuează necontribuînd cu nimic la consolidarea, lărgirea și adîncirea cunoștințelor. Iată de ce trebuie să combatem un asemenea mod de lucru, căutînd pe toate căile să asigurăm muncii practice desfășurate de elevi un caracter științific.

O atenție îndrumare a notării observațiilor de către elevi duce la formarea priceperilor și deprinderilor de a organiza o experiență și de a interpreta rezultatele ei, deprinderi care vor da roade în activitatea viitorilor colectivisti fruntași.

Colegi de bancă

Scrisul frumos

RĂSPUNS UNOR CITITORI

Cîteva scrisori sosite în ultimul timp la redacția „Gazetei învățămîntului” se referă la problemele formării scrisului elevilor. În răspunsurile de față încercăm să răspundem întrebărilor pe care le-au pus autorii acestor scrisori.

O parte din problemele la care se referă ei privesc utilizarea tăbliței și a condeiului de ardezie. Pe lângă alte dezavantaje, scrierea cu un condei de ardezie, care este oarecum dur, îi obligă pe elevi să apese prea tare. Astfel, în loc să se dezvolte mușchii mici ai mîinii, care acționează în timpul scrierii cu cerneală, se dezvoltă alți mușchi, ceea ce frînează procesul de pregătire pentru scrierea cu cerneală. De aceea scrierea cu condeiul de ardezie nu este recomandabilă.

Într-o scrisoare se propune folosirea peniței „redis”. Este știut faptul că în clasele I—III se predă scrierea cursivă, iar penița „redis” se întrebunțează la scrierea „stas” și nu poate fi folosită la scrierea cursivă. Pentru scrierea cursivă se recomandă penița „claps”, iar în clasele mai mari „peștișorul”. În aceeași scrisoare se propune ca încă din clasa a II-a să se folosească caietul dictando. Subliniem faptul că acest caiet este indicat pentru elevii cu scrisul format. Or, elevii din clasa a II-a nu au încă scrisul format.

O chestiune legată de utilizarea tocului. Se recomandă ca tocul să aibă grosimea de 8 mm în locul unde se introduce penița, iar lungimea de 15—17 cm. În clasele I—IV nu este recomandabilă folosirea stiloului, întrucît acesta presupune un scris deja format, pe cînd scrisul elevilor din clasele I—IV este abia în formare. Pe lângă aceasta, stiloul nu permite executarea corectă a trăsăturilor groase și subțiri, care stau la baza scrierii cursive.

Se ridică unele obiecțiuni în ce privește scrierea cu cerneală în clasa I, motivîndu-se că elevii nu știu să folosească tocul, penița, cerneala și că ar fi mai bine să se prelungească perioada scrierii cu creionul.

Să analizăm această problemă. În perioada preabecedară, care durează 3 săptămîni, învățătorul se ocupă zilnic de pregătirea elevilor pentru scriere: face cu ei exerciții care să le dezvolte mușchii degetelor și ai mîinii, îi obișnuiește cu poziția corectă în bancă în timpul scrierii, cu poziția corectă a caietului pe bancă etc. În această perioadă cînd, așa cum arată cercetările medicilor igienişti, mușchii mici ai mîinii sînt slab dezvoltați, este recomandabilă folosirea creionului. Dar nu este bine ca elevii să scrie prea mult timp numai cu creionul, deoarece, implicînd acțiunea altor mușchi, executarea altor mișcări decît scrierea cu cerneală, scrierea cu creionul îi pregătește în mică măsură pe elevi pentru scrierea cu cerneală. În afară de aceasta, scrierea cu creionul a trăsăturilor groase și subțiri ale literelor cere desenaarea fiecărui element în parte, obosindu-i pe elevi. Avînd în vedere toate acestea se recomandă ca, după primele 7—10 lecții, în care se utilizează creionul, să se treacă la folosirea tocului, a peniței, a cernei. O dată începută scrierea cu cerneală, folosirea creionului la orele de scris trebuie interzisă.

O altă problemă ridicată în scrisori este aceea a maculatoarelor. În mod just unul din corespondenții gazetei se declară împotriva folosirii maculaturii la clasele I—IV. Folosirea maculaturii duce la o scriere dezordonată, neîngrijită și astfel, în loc să contribuie la formarea scrierii, ea deformează scrisul elevilor. De aceea folosirea maculaturii în clasele I—IV nu are nici o justificare și este dăunătoare. Este recomandabil ca lucrările scrise ale elevilor să fie executate pe caiete liniate, atît la limba romînă cît și la aritmetică.

În unele școli se folosesc în clasă caiete liniate în care elevii scriu cu creionul. Aceste caiete sînt un fel de maculatoare pe care învățătorii nu le verifică. Se știe însă că formarea deprinderilor de scriere frumoasă trebuie să fie o preocupare permanentă a învățătorului, în special în cadrul lecțiilor din clasă. Aceasta se poate realiza folosind continuu scrierea cu cerneală. Lucrările scrise ale elevilor trebuie executate cu cerneală și controlate din punct de vedere al execuției corecte a literelor.

Pentru a executa mai ușor controlul asupra calității scrierii este bine să se folosească, la orele de limba romînă și aritmetică, cite două caiete. Acest lucru permite învățătorului să efectueze mai ușor controlul temelor. Cînd primul caiet este luat de către învățător pentru corectare, elevii scriu în caietul al doilea. După aceea caietul al doilea este luat pentru control, iar elevii lucrează în primul caiet.

Este absolut necesar ca în școli să existe cerințe unice față de scrierea elevilor, iar învățătorii să urmărească formarea scrisului lor, corectînd atît greșelile de conținut cît și cele legate de scrierea caligrafică.

Din scrisorile trimise „Gazetei învățămîntului” se vede că la unele școli li se cere elevilor să-și linieze caietele de caligrafie în așa fel încît să scrie litere pe două spații și jumătate, pe două spații și pe un spațiu. Unde duce un astfel de procedeu? În primul rînd la supraincercare, deoarece elevul este nevoit să linieze caietul pentru ora de caligrafie. În al doilea rînd, cunoștințele căpătate la orele de caligrafie nu pot fi aplicate în practică, în scrierea zilnică a elevilor și astfel nu-i vor ajuta pe elevi la formarea scrisului, ci dimpotrivă, îi vor dezorienta.

Preocupîndu-se să le formeze copiilor un scris corect și frumos, să găsească cele mai potrivite metode care să fie utilizate în acest scop cadrele didactice vor contribui la îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt, a pregătirii elevilor.

I. PETRAȘCO

Constataările să ducă la măsuri

(Urmare din pag. 1)

nici n-au fost despachetate de la primirea lor, la începutul anului școlar. Și toate acestea în condițiile în care a trecut prin școală inspecția, menită să ajute la înlăturarea lipsurilor, să determine îmbunătățirea muncii!

Auzi pe unii inspectori plîngîndu-se din cînd în cînd: am controlat munca în sectorul curățare, am făcut numeroase recomandări, am cerut să se ia măsuri. Dar măsurile nici pînă astăzi nu au fost luate. Cauzele? Bineînțeles, neglijența tovarășilor în subordine, nesocotirea ajutorului venit din partea noastră.

Să judecăm însă puțin. Întotdeauna lucrurile stau chiar așa? Avem în față un proces-verbal încheiat nu de mult în urma controlului efectuat în multe școli din raioanele 16 Februarie, Lenin, Grișita, Bacia și Nicolae Bălcescu în cursul lunii ianuarie a.c. În acest proces-verbal sînt înșirate o serie de recomandări vagi, a căror îndeplinire e greu de urmărit (de exemplu: „să se ducă o acțiune mai susținută în rîndul cadrelor didactice pentru cunoașterea instrucțiunilor privind inscrierea la examenle de grade”, „cadrele didactice să fie ajutate mai mult” etc.). Dacă cei ce dau astfel de indicații ar fi puși în situația să verifice în ce măsură s-au respectat indicațiile de acest gen va fi greu să ajungă la o concluzie certă. Și la un eventual control pe aceeași problemă vor constata de bună seamă că lipsurile care i-au nemulțumit cu cîva timp în urmă încă se mențin. De altfel, așa se și explică de ce în procesul verbal la care ne referim se revine cu o parte din indicațiile date într-un material anterior.

DEZVOLTAREA FIZICA A ELEVILOR

Știe că la copiii în vîrstă școlară procesul de dezvoltare fizică se caracterizează printr-o creștere puternică a corpului în înălțime și o rămînere în urmă a greutateii. Oasele sînt lungi și elastice, mușchii cresc și ei în lungime, însă nu au întotdeauna suficientă forță pentru a menține segmentele corpului în poziții corecte. Între 11—14 ani, datorită puternicelor transformări fiziologice din organism, copilul este expus și la tulburări de creștere ce influențează asupra dezvoltării sale fizice și psihice. Iată de ce unul din telurile predării educației fizice în școală este acela de a fortifica din punct de vedere fizic pe copii, de a preveni și a corecta eventualele abateri de la atitudinea corectă a corpului.

Cauzele care provoacă asemenea abateri sînt variate. Încordările musculare unilaterale provocate de șederea încorectă în bănci sau acasă, la masa de lucru, purtatul ghiozdanului în aceeași parte, dormitul cu genunchii aduși la piept etc. pot avea ca urmare anumite devieri de la poziția normală a corpului. Oboseala fizică și nervoasă, hrana necorespunzătoare, lipsa de mișcare favorizează de asemenea formarea atitudinilor deficiente. Îndepărtarea cauzelor favorizante este, firește, prima măsură ce trebuie luată în vederea înlăturării unor asemenea atitudini. Un rol deosebit de important îl joacă în această privință și exercițiul fizic, mijlocul cel mai eficient pentru prevenirea atitudinilor vicioase ale corpului, întrucît se adresează direct elementelor aparatului locomotor, acțiunea lui putînd fi dirijată în sensul dorit.

Din categoria exercițiilor fizice, cele de dezvoltare fizică generală sînt în primul rînd indicate în vederea formării unei atitudini corecte a corpului. Efectul acestora este nu numai profilactic, ci și curativ. Ele se pot doza cu ușurință, sînt accesibile tuturor elevilor, se pot adapta particularităților de vîrstă și de sex și se pot efectua atît în școală cît și în familie.

Profesorul de educație fizică are nenumărate posibilități de a îndruma și coordona activitatea fizică a elevilor. În mod deosebit el poate acționa asupra dezvoltării fizice corecte a elevilor în lecțiile de educație fizică, la care participă toți elevii școlii, și anume, în partea pregătitoare a lor. Exercițiile efectuate în aceste lecții contribuie la tonificarea musculaturii, la mărirea capacității funcționale a diferitelor organe, la dezvoltarea mobilității articulare, a supleții etc.

Dată fiind frecvența atitudinilor deficiente ale coloanei vertebrale, exercițiile de întindere, de îndreptare a acesteia nu trebuie să lipsească din nici o lecție de educație fizică.

În general este bine să se folosească exercițiile simetrice, menite să dezvolte în mod uniform toți mușchii.

O mare atenție este chemat să arate profesorul efectuării corecte a mișcărilor de către elevi, formîndu-le acel „simț al mișcării” care să le dea posibilitatea unui autocontrol permanent asupra atitudinii lor corporale, a felului lor de a sta, de a se mișca. În același timp, executarea corectă a mișcărilor contribuie la dezvoltarea simțului pentru armonia corporală, la educația estetică a elevilor.

Desigur, profesorul de educație fizică nu se poate mulțumi cu exercițiile pe care le execută elevii la lecție. Este necesar ca el să le recomande elevilor practica sistematică, zilnică a exercițiilor fizice, să-i obișnuiască să le efectueze în fiecare dimineață, cu regularitate, în așa fel încît ele să devină o adevărată necesitate. Elevilor cu atitudini deficiente trebuie să li se recomande exerciții corective în funcție de deficiența pe care o au.

Pentru a înlătura cauzele care influențează negativ asupra dezvoltării fizice a elevilor, este necesar ca practicarea exercițiilor fizice să fie îmbinată cît mai larg cu mijloacele de călire a organismului, cu măsuri de igienă, precum și cu un program de lucru bine echilibrat, în funcție de vîrstă și de starea generală a sănătății. A neglija unul din aceste aspecte înseamnă a acționa cu jumătăți de măsură, a nu folosi toate mijloacele care ne stau la îndemînă pentru a crește un tineret sănătos, apt pentru muncă. De aceea formarea la elevi a unei atitudini corecte nu trebuie să fie numai o preocupare a profesorilor de educație fizică, ci a întregului colectiv de cadre didactice din școală, la care să fie antrenați și părinții. Toate cadrele didactice au datoria de a se preocupa permanent de felul cum stau elevii în bănci, de a le atrage atenția asupra atitudinilor necorecte în timpul scrisului sau cititului, de a lua măsuri ca încăperea în care se desfășoară lecția să fie bine aerisită.

Elevii își petrec însă majoritatea timpului în familie. Părinții au un rol hotărîtor în obișnuirea elevilor cu practicarea sistematică a exercițiilor fizice, cu respectarea regulilor de igienă. Ei pot îndepărta multe din cauzele care contribuie la formarea atitudinilor deficiente. De aceea profesorii, rigiinții și medicii școlari au datoria ca în ședințele cu părinții să pună în centrul atenției lor problema dezvoltării fizice a copiilor lor, să le dea îndrumări concrete în această privință.

Colaborarea strînsă între familie și școală pe linia dezvoltării fizice a elevilor va asigura creșterea unui tineret bine dezvoltat, sănătos, plin de vigoare.

Prof. A. VASILESCU

La ora de fizică, în laboratorul școlii medii serale din St. Gheorghe.

Pe baza practicii

Cunoașterea activității productive, a muncii din uzine și fabrici, de pe șantiere a devenit pentru cadrele didactice o preocupare profesională dintre cele mai însemnate. Obișnuită pentru toți profesorii, această preocupare ocupă un loc deosebit în activitatea celor ce predau în învățămîntul seral, deoarece, lucrînd cu tineri care cunosc bine problemele producției, ei pot asigura cu atît mai mult succesul lecțiilor cu cît utilizează mai larg, în explicarea fenomenelor, a principiilor și legilor științei, exemple luate din practică.

Înțelegînd acest lucru, cadrele didactice ale școlilor serale din raionul Toplița, de exemplu, au efectuat adesea vizite în întreprinderi ceea ce le-a dat posibilitatea să-și îmbogățească lecțiile cu fapte concrete, care au făcut mai clare, mai accesibile cunoștințele predate. Astfel la Școala serală din Gălăuțaș, într-o lecție de matematică în care s-a vorbit despre laturile poligoanelor regulate înscrise în cerc în funcție de raza cercului, s-a luat drept exemplu dispozitivul folosit la întreprinderea forestieră din localitate pentru prinderea buștenilor și transportarea lor la mașini și s-a cerut muncitorilor-elevi să arate cum împart ei în practică un cerc în trei părți egale. Un exemplu asemănător a fost dat pentru a se calcula drumul parcurs de un burghiu în timpul așezării unei plăci.

La o recentă consfătuire a cadrelor didactice care predau în școlile serale din regiunea Argeș, un profesor de chimie arăta cît de mult i-a fost înlesnită explicarea lecției despre reacțiile chimice, ținută la clasa a VII-a a școlii serale de pe lângă Uzinele sódice din Govora datorită faptului că a folosit exemple cunoscute de elevii săi din practică. Astfel, pentru a le lămurii reacția de combinare, el s-a referit la arderea carbonului. În legătură cu reacția de descompunere a vorbit despre descompunerea termică a pietrei de var în oxid de carbon.

Același profesor arăta că înșiși elevii ridică adesea în timpul lecțiilor probleme privind legătura dintre teorie și practică. Buneoară, la lecția în care a vorbit despre folosirea bioxidului de carbon, amintind, printre altele, de fabricarea sodei calcinate, elevii au cerut să li se explice de ce cuptoarele de var se încărcă cu amestec de cox și piatră de var. Dacă profesorului nu i-ar fi fost cunoscută această problemă de producție el nu ar fi putut să explice cu suficiență competență cum amîndouă sînt utilizate la formarea bioxidului de carbon, în timp ce căldura degajată la arderea cărbunelui este necesară descompunerii pietrei de var.

Munca în producție le-a format elevilor școlii serale capacitățile de a efectua observații atente asupra unor fenomene cunoscute și de a ajunge, pe baza lor, la generalizări și con-

cluzii. Înțelegerea acestei însușiri a muncitorilor-elevi are un rol foarte important în munca profesorilor care predau în învățămîntul seral. Pornind în lecții de la experiențe, de la observații asupra unor probleme practice, ei reușesc să facă mai ușor înțelese cunoștințele teoretice. Așa, de exemplu, pentru a explica legea lui Bernoulli, un profesor de fizică din raionul Toplița a luat două cartoane pe care le-a curbat puțin și le-a pus pe o sîrmă în formă de furcă. Sufiind între cartoane elevii au putut să constate că ele se apropie, deoarece presiunea statică între cartoane s-a micșorat din cauză că presiunea dinamică s-a mărit. Ei au desprins de aici concluzia că suma acestor două presiuni este constantă. La lecția despre compunerea forțelor, același profesor a executat o experiență cu ajutorul a trei dinamometre. A legat un corp de două dinamometre, care au fost trase de doi elevi în direcții diferite. Cînd corpul a fost pus în mișcare s-au citit forțele pe dinamometre. Cu cel de al treilea dinamometru, corpul a fost pus în mișcare în direcție inversă forței rezultante. Elevii au văzut astfel că forța citită pe al treilea dinamometru era egală cu rezultanta primelor două forțe. Tot într-o lecție de fizică, atunci cînd a vorbit despre rulmenți, profesorul a prezentat mai multe tipuri de rulmenți și a cerut unor elevi să explice părțile acestor piese, să arate domeniile în care sînt utilizați rulmenții.

Folosirea materialului didactic de laborator, efectuarea de experiențe ușurează într-o mare măsură munca profesorului din școala serală. Dimpotrivă, neglijarea lui face ca lecția să nu deurgă în cele mai bune condiții, să nu atingă rezultatele dorite. Așa, de exemplu, la lecția de fizică „Factorii de care depinde rezistența reostatului” ținută la Școala medie serală din Băbeni, profesorul le-a vorbit elevilor despre faptul că folosirea reostatului cu manetă duce la o variație necontinuuă a intensității, pe cînd reostatul cu pulsor poate realiza orice fel de variație. El nu le-a prezentat însă reostatul ci a folosit numai schema lui la tablă. De asemenea, nu a efectuat experiențe cu ajutorul cărora se putea demonstra variația intensității curentului în funcție de rezistență. Desigur, efectuarea experienței cu ajutorul unui reostat ar fi făcut ca transmiterea teoretică a cunoștințelor să fie înlocuită cu observațiile elevilor, iar lecția să fie mai bine înțeleasă și însușită.

Atît utilizarea datelor și exemplor luate din producție cît și efectuarea experiențelor în lecțiile ținute de profesorii școlilor serale reprezintă căi sigure și eficiente de a lega cunoștințele teoretice de problemele muncii practice. Aceasta constituie, mai ales în învățămîntul seral, unul dintre aspectele esențiale ale muncii cadrelor didactice.

B. OCTAVIAN

Rezerve de timp

Pentru munca desfășurată în școlile serale timpul constituie un element esențial. Atît orele pe care muncitorii-elevi le petrec în școală cît și cele pe care ei le pot rezerva studiului individual sînt mult reduse în comparație cu cele ale elevilor de la cursurile de zi. Cu atît mai mult este necesară în aceste școli o preocupare deosebită pentru judicioasa utilizare a timpului, pentru drămuirea fiecărui minut. Acesta este un lucru cunoscut. Dar care sînt modalitățile concrete care ne pot permite să utilizăm timpul într-un chip cît mai rodnic, să nu irosim nici o părticică din el?

Analiza unei lecții de literatură ținută de profesoara Lelia Ionescu la clasa a XI-a a Școlii medii serale I.R.E.B. din București ne va permite să facem cîteva observații interesante din acest punct de vedere. Prima parte a lecției, destinată verificării cunoștințelor privind romanul „La cea mai înaltă tensiune” de Nagy Istvan, s-a caracterizat printr-o concentrare a întrebărilor spre sublinierea problemelor esențiale din această carte.

În cele 15 minute rezervate verificării discuțiile au fost axate pe trei probleme: conținutul de idei al romanului, caracterizarea personajelor, particularitățile artistice și tehnica de compoziție. Întrebările puse au avut de fiecare dată în vedere una din aceste probleme. Profesoara a pornit de la caracterizarea personajelor. Elevii au vorbit despre eroul central al romanului Bucsi Karoly, directorul unei fabrici naționalizate, un muncitor comunist care a crescut la școala aspră a luptei ilegale și care dovedește reale calități de organizator și conducător în postul încredințat de partid, despre Felecan, secretarul organizației de partid, care știe să mobilizeze toate energiile pentru a îndrepta spre producție fabrica lăsată în paragi-nă de patroni, despre muncitorii Vasile Cimcian și Sever Istvan. Pe de altă parte ei au descris galeria de personaje negative a romanului, intruchipată în personaje cum sînt Kölesi Geza, fostul patron, Anna soția sa, jandarmul Szentgerlincey Jakab, criminalul Béke György, avocatul Constantin Bejan etc.

În legătură cu felul cum a fost concepută caracterizarea

nut un fapt. Formulînd întrebările într-o anumită ordine și într-un anumit chip, profesoara i-a determinat pe elevi să opună de fiecare dată personaje pozitive celor negative. S-a desprins astfel în mod firesc concluzia că cele două categorii de personaje reprezintă două clase sociale, două lumi cu o mentalitate radical deosebită, angajate într-un puternic conflict. Mai departe, sinteza trăsăturilor proprii diferitelor personaje a servit caracterizării profilului etic specific fiecăreia din aceste clase.

Caracterizarea personajelor a impus referiri la subiectul romanului. Pornind de la aceste referiri, elevii au reușit să pună apoi în evidență conținutul său de idei, mesajul său ideologic, arătînd că toate uneltirile dușmanului de clasă sînt zădărnice datorită solidarității și vigilenței muncitorilor conduși de partid, că în lupta dintre cele două clase victoria se află de partea muncitorilor, care pășesc cu îndrăzneală la îndeplinirea primului plan de stat.

Ultimele întrebări, privind tehnica de compoziție și realizarea artistică au decurs din discuțiile privind conținutul de idei. Elevii au arătat că pentru a zugrăvi cele două lumi, autorul se slujește — desfășurînd acțiunea pe două planuri, în rîndul muncitorilor și al burgheziei — de anumite simetrii de compoziție menite să pună în evidență, prin contrast, aspirațiile și morala personajelor. Buna organizare a acestui moment al lecției, formularea întrebărilor într-o ordine gradată, pe baza unui obiectiv precis, dinamismul și claritatea lor au permis recapitularea aprofundată a materialului studiat într-un timp relativ scurt, fără „momente moarte”, ezitări și nesiguranțe.

Preocuparea pentru utilizarea fructuoasă a timpului s-a putut observa și mai departe, în cursul predării lecției noi, a cărei temă a constituit-o biografia și opera lui Asztalos Istvan. Imprimînd expunerii un ritm dinamic, subliniînd printr-un ton mai accentuat al vorbirii amănuntele importante, profesoara a expus biografia autorului, notînd comitent pe tablă datele ce se cereau reținute și transcrise de elevi în caiete. (În legătură cu notele efectuate pe tablă în cursul expunerii este de menționat modul sistematic în care a lucrat profesoara mai ales la

blei a fost notat titlul lecției, în stînga amănuntele de ordin biografic, iar în dreapta datele legate de creația scriitorului). După ce a enumerat, însoțindu-le de scurte caracterizări, cîteva din lucrările mai semnificative ale scriitorului, tovarăsa Ionescu a trecut la analiza romanului „Vîntul nu se stîrnește din senin”. Analiza nu s-a desfășurat linear, într-un fir neîntrerupt de la început pînă la sfîrșit. Cunoștința însemnătatea pe care o are în școala serală fixarea cunoștințelor, profesoara și-a organizat în așa fel timpul de expunere încît după anumite probleme, la încheierea unor unități logice, să intercaleze o scurtă recapitulare a chestiunilor mai însemnate. Așa, de exemplu, expunerea a fost întreruptă pentru a li se cere elevilor să arate și ei, tema și ideea romanului, să se refere la unele probleme ale conținutului acestuia, ca de pildă, rolul organizației de partid în rezolvarea problemelor satului.

Preocuparea pentru însușirea cunoștințelor încă din clasă, pentru folosirea cît mai rodnică a minutelor lecției s-a făcut vădită și la sfîrșitul orei de curs, cînd, reluînd problemele discutate, profesoara le-a cerut elevilor să prezinte conținutul de idei al romanului, să explice mobilul care determină acțiunile personajelor.

După cît vedem în această lecție s-a făcut mult, cu atît mai mult cu cît volumul cunoștințelor predate a fost mai mare decît în alte lecții. Unde au fost găsite rezervele de timp necesare? În buna organizare și sistematizare a cunoștințelor predate, în ritmul viu al predării.

În legătură cu lecția tovarăsei Ionescu sînt de făcut și două observații. Profesoara nu a folosit în chip consecvent notarea datelor pe tablă. Fără să prevadă spațiul necesar pentru însemnarea ideilor, numelor etc., s-a văzut nevoită, într-un anumit moment, să renunțe la ea, fapt care a determinat-o să recurgă, pentru sublinieri, la repetarea unor propoziții sau fraze.

O a doua observație privește forma expunerii. Am observat în lecție, atît la profesoară cît și la elevi, o oarecare înclinație spre verbalism, spre umflarea inutilă a frazelor. Ambele aspecte sînt și ele legate de rezerve de timp care, folosite în chip judicios, ar fi putut da lecției noi calități.

Metode eficiente

Profesorii de geografie de la cele două școli medii serale din Sibiu se străduiesc să folosească în predare metode care să ducă la cele mai bune rezultate.

Așa, de exemplu, ei utilizează adeseori la lecții desenul, schița, tablourile. La o lecție despre vulcani, buneoară, au fost schițate la tablă momentele erupției. La o altă lecție, cu tema „Eroziunea produsă de apele curgătoare” profesorul a desenat pe tablă mai multe grafice simple care reprezentau eroziunea represivă la o cascadă, eroziunea și depunerea într-o meandru, profilul transversal al unei văi tinere, profilul transversal cînd riul și-a format albia majoră sau cînd și-a format terase aluvionare, profilul transversal spre care tinde un rîu, mecanismul alunecărilor de teren etc.

desenele potrivite spațiului, ele au rămas pe tablă, astfel încît cu ajutorul lor s-a realizat o reușită fixare a cunoștințelor. La fel, la lecția „Eroziunea eoliană” au fost demonstrate prin desene simple, forme de eroziune ca dunele, ilustrîndu-se și evoluția lor.

Deosebit de necesare sînt în lecțiile de geografie hărțile și globul pămîntesc. În școlile serale din Sibiu globul geografic a fost folosit pentru explicarea practică a mișcării de rotație și revoluție a Pămîntului, pentru demonstrarea experienței lui Foucault — în care scop un elev a construit un dispozitiv metalic ce a fost aplicat la globul cu axa verticală. La fel s-au efectuat exerciții pentru aflarea coordonatelor geografice ale unor loc-

Al V-lea Festival republican al școlilor de artă

Laureații festivalului

În cadrul celui de al V-lea Festival al școlilor și institutelor de artă au fost distinși cu premii și diplome de onoare:

PENTRU LUCRĂRI PLASTICE:

Dumitru Păturică anul VII, Constantin Cantea anul VII, Victor Feodorov anul X și Mihai Stoinov anul XII, toți de la Școala de arte plastice din București, Viorel Grimalschi anul XII, Școala de artă din Iași, Florica Cosma, anul VIII, Școala de artă din Constanța, Petre Ștefănescu, anul V, Școala de artă din Baia Mare, Mihai Moise, anul VI, Școala de artă din Bacău.

LA MUZICĂ:

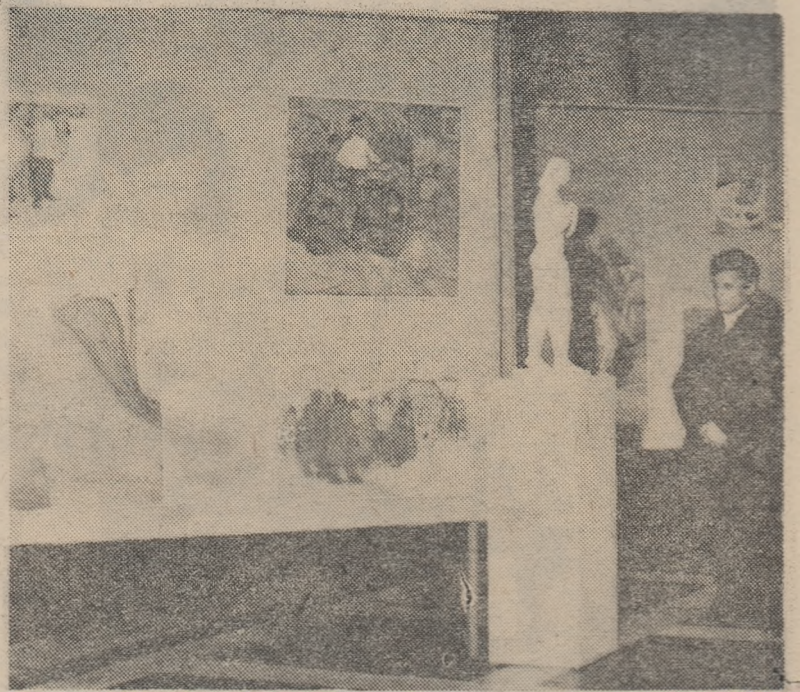
Cornelia Vasile, anul VI vioară, Angela Gavrilă anul VIII vioară, Toma Vermaș, anul XI pian, toți de la Școala de artă din Timișoara, Mariana Sirbu, anul VI vioară, Școala de artă din Iași, Teodora Coman, anul X instrumente de

percuție, Manfred Webler, anul XI clarinet și Ioan Reinfeld, anul XII vioară, toți de la Școala de muzică din Cluj, Gabriela Ijack, anul VII vioară, Școala de artă din Brașov, Mircea Trițu, anul X vioară și Aurel Nădulescu anul XII cello, Școala medie de muzică nr. 1 din București, Monica Graber, anul X cello, Școala medie de muzică nr. 2 din București, Eva Năftoli anul VI pian, Școala de artă din Tg. Mureș.

LA BALET:

Dan Moise, anul XI, Gabriela Nicolescu, anul XII, Școala de coregrafie din București, Doina Crișan, anul XII și Ioan Raab, anul XII, Școala de coregrafie din Cluj.

Au mai fost distinși cu diplome de onoare ale celui de al V-lea Festival al școlilor și institutelor de artă un număr de 160 elevi.

Expoziția de artă plastică și decorativă deschisă cu prilejul celui de al V-lea Festival republican al școlilor de artă oferă vizitatorilor lucrări interesante, executate cu talent.

Muzică

Transformând vacanța școlară de primăvară într-un veritabil eveniment artistic de interes republican, tradiționala întrecere între școlile și institutelor de artă nu numai că a realizat un util schimb de experiență, dar a permis și analiza „pe viu” a nivelului pe care l-a atins învățământul artistic din țara noastră.

Multe și prețioase sint concluziile ce s-au desprins pe marginea actualului festival. Îmbucurătoare este, în primul rând, continuarea înflorire a talentelor din toate colțurile țării. S-a dovedit că învățământul muzical elementar din provincie are posibilități tot mai largi de afirmare, de creștere. Prin noua formulă de desfășurare a întrecerii (pe școli și pe centre, nu pe instrumente) a reieșit mai clar în evidență munca desfășurată în fiecare dintre școlile de artă. S-a vădit astfel că la Timișoara, Brașov, Cluj, Iași, Galați, Bacău, procesul de învățământ se află pe baze deosebit de solide. Nu în același fel se reflectă în lumina festivalului activitatea școlilor din Constanța, Tulcea, Piatra Neamț, Botoșani. Unii profesori din aceste școli par să fi uitat că lipsa de finisaj în artă constituie un mare păcat, că însușirea unei piese nu se limitează exclusiv la exactitatea redării partiturii, ci implică și procesul creator de interpretare, că talentele se instruesc tocmai solicitându-le sensibilitatea, personalitatea.

Un fapt pozitiv îl constituie prezența repertoriului original în programele prezentate. Miniaturile lui Sabin Drăgoi, Marțian Negrea, A. Pașcanu, clădite aproape integral pe inspirația folclorică, au sunat autentic sub degetele plăpânde ale celor care de mici se obișnuiesc să iubească creația românească.

Din păcate, repertoriul are încă o gamă restrinsă de piese și Editura muzicală ar trebui să solicite mai larg compozitorilor lucrări cu teme actuale. Uneori, în cadrul aceluiași concert am auzit de 2-3 ori aceeași piesă, deși în programul concursului nu figurau lucrări obligatorii.

Unii profesori de la școlile din Botoșani și Constanța și-au coplesit elevii cu piese peste puterile lor. „La Follia” de Corelli sau Sonata în do major de Bomberg necesită un an întreg de studii pentru un copil din școala elementară, încât ne întrebăm ce au mai putut lucra elevii care le-au interpretat în același interval de timp.

La unele școli, de exemplu la școala din Roman, s-a ajuns în instruirea pianistilor la o anumită artificialitate în poziția mâinilor și degetelor, ceea ce a dus la ruperea artificială a discursului muzical, la suspensii și pauze. De altfel, problema stilului muzical se pune cu acuitate și în alte școli. La Timișoara, Galați, Cluj tendința spre piesele de virtuozitate a început să prejudicieze asupra studiului adin-

aceea a suflătorilor. Pe lângă faptul că în acest domeniu elementele promițătoare au fost puține, trebuie menționat că nici acestea nu s-au bucurat pretutindeni de instruirea corespunzătoare.

În acest an, institutele pedagogice de 3 ani s-au prezentat pentru prima oară la concurs. S-a făcut remarcată munca asiduă din aceste institute și mai ales pregătirea de specialitate a profesorilor, care au obținut rezultate îmbucurătoare (canto și vioară la București, pian la Timișoara). Ceea ce socotim că merită să preocupe pe viitor cadrele din institutele pedagogice rămâne nu aspectul pur tehnic de însușire optimă a piesei, ci stilul, grija pentru redarea conținutului, frazearea muzicală.

Cel de-al V-lea Festival republican a dovedit cit de valoroasă este viitoarea generație de muzicieni. El a arătat că îndrumarea talentelor se realizează cu grijă, pasiune și competență, că învățământul artistic merge în pas cu viața. Toate succesele acestei trebuie să ne determine să năzuim mereu mai sus, spre a fi la înălțimea exigențelor publicului nou, a exigențelor epocii de desăvârșire a construcției socialiste.

VIROEL COSMA

Plastică

Cele aproximativ 700 de lucrări cuprinse în expoziția de lucrări plastice deschisă cu prilejul Festivalului școlilor și institutelor de artă permit o viziune amplă asupra dezvoltării treptate a viitorilor artiști din acest domeniu — începând cu primele clase elementare pînă la absolvirea institutelor superioare.

A crescut, după cum o arată tematica lucrărilor expuse, greutatea specifică a tablourilor și desenelor realizate în urma documentării pe teren în cadrul excursiilor de studiu și, în special, greutatea specifică a unor lucrări reprezentând momente din viața și activitatea muncitorilor și colectivității. De asemenea, expoziția vădește adâncirea preocupărilor pentru pătrunderea psihologică și redarea artistică a chipului uman.

Un succes deosebit înregistrat în cadrul expoziției Școala de artă plastică din Capitală, ai cărei profesori au pe lângă satisfacția de a fi pregătit câteva talente remarcabile (Dumitru Păturică, Mihai Stoinov, Constantin Cantea, Victor Feodorov), meritul de a fi prezentat gama cea mai amplă, mai variată de lucrări — tablouri în ulei, acuarele, desene, gravuri pe linoleum, proiecte de frescă monumentală etc. Remarcabile sînt aproape în totalitatea lor gravurile pe linoleum executate de elevii acestei școli, axate pe o tematică de actualitate, cu un deosebit echilibru de compoziție și a căror realizare vădește cunoașterea aprofundată a tehnicii specifice genului. De asemenea, printre lucrările prezen-

de artă și a cărei abordare este stimulată de cerințele celor mai noi concepții urbanistice.

Expoziția din cadrul Festivalului poate fi considerată un moment de consacrare artistică pentru Școala de artă din Iași, care prezintă lucrări de mare omogenitate valorică, cu o tematică interesantă, în rîndul căror se disting în primul rînd tablourile prezentate de Viorel Grimalschi. Succese binemeritate înregistrează și elevii școlilor de artă din Tg. Mureș și Constanța, ca și cei ai școlilor de artă din Baia Mare și Bacău. Profesorii acestor școli au dovedit o deosebită pricepere în îndrumarea elevilor spre dezvoltarea talentului lor în strînsă legătură cu specificul lor de vîrstă și cu conținutul programei școlare. Ei au pus astfel accentul, la clasele I-VIII, pe desenul de imaginație, pe scenele de basm, pe schițele de peisaj și naturile statice, iar la clasele IX-XII pe studii, peisaje și portrete.

La un nivel mai scăzut față de tradițiile ei artistice și față de exigențele juriului și ale publicului se prezintă Școala de artă plastică din Cluj. Obișnuit, disputa pentru înfățișare se purta între această școală și Școala de artă plastică din București. Iată însă că în cadrul actualului festival Școala de artă plastică din Cluj a fost depășită net nu numai de către Școala de artă plastică din București, ci și de Școala de artă din Iași. Acest fapt trebuie să dea de gîndit colectivului ei didactic, să-l determine să analizeze cu spirit de răspundere conținutul orientării pe care a dat-o elevilor săi. El trebuie să se orienteze mai mult, în viitor, către dezvoltarea posibilităților elevilor în domeniul studiilor și portretelor și în special către compoziție.

De altfel, în domeniul compoziției se vădesc carențe serioase și la elevii altor școli prezente în cadrul expoziției.

Participînd pentru prima oară la manifestările din cadrul Festivalului școlilor și institutelor de artă, institutele pedagogice de 3 ani dovedesc, prin lucrările expuse, posibilitățile artistice deosebite ale viitorilor profesori de desen care, sub îndrumarea competentă a profesorilor de specialitate, se dezvoltă în unele cazuri la același nivel cu studenții institutelor de arte plastice. Așa stau lucrurile, de exemplu, în ceea ce privește lucrările studenților Genoveva Georgescu, Valentina Ciocîrlie, R. Constantinescu, toți de la Institutul pedagogic din București.

Se poate afirma deci cu certitudine că, în ansamblul ei, expoziția lucrărilor plastice din cadrul celui de al V-lea Festival al școlilor și institutelor de artă consemnează și ea mersul ascendent al învățămîntului artistic din țara noastră.

AL. CIUCA

Coregrafie

Spectacolul prezentat în cadrul

regrafie permite interesante concluzii asupra pregătirii viitorilor soliști și membri ai corpurilor de ansamblu ale teatrelor de operă din țară. Faptul că absolvenții școlilor de coregrafie sînt repartizați, îndată după absolvire, în marile ansambluri muzicale și de balet, fără a mai trece prin cursurile unui institut de învățămînt superior — așa cum se întîmplă cu cei mai talentați dintre absolvenții școlilor de muzică și artă plastică — acordă o semnificație mai profundă acestei treceri în revistă a tinerelor talente coregrafice.

S-a folosit pentru prezentarea măiestriei viitorilor balerini o largă gamă coregrafică, cuprinzînd momente din cele mai valoroase balete clasice și moderne — „Lacul lebedelor” și „Spărgătorul de nuci” de Ceaikovski, „Giselle” de Adam, „Flăcările Parisului” de Asafiev, „Spartakus” de Hacıaturian — precum și prezentări coregrafice ale unor cunoscute melodii cum sînt „Apele primăverii” de Rachmaninov, „Clar de lună” de Debussy etc. O atenție deosebită a fost acordată dansurilor pe teme folclorice, remarcîndu-se dansul de pe Șomeș și „Lezghinka”, dans popular georgian (interpretate de elevii Școlii de coregrafie din București) ca și suita de dansuri din baletul „Cînd strugurii se coc” de Mihail Jora (în care am putut avea o vedere de ansamblu asupra posibilităților interpretative a elevilor Școlii de coregrafie din Cluj).

Felul cum s-au prezentat la concurs elevii școlilor coregrafice ne dă dreptul să afirmăm că tradițiile artei coregrafice românești dezvoltate în anii construcției socialiste pe rădăcinile puternice și străvechi ale dansului nostru folcloric, renumit pentru frumusețea lui în întreaga lume, se dezvoltă continuu pe o linie ascendentă.

Îndrumarea competentă pe care o primesc viitorii maestri ai coregrafiei din partea celor mai buni specialiști în acest domeniu — profesori ai școlilor de coregrafie din București și Cluj — echilibrul deplin între cunoștințele predate cu privire la dansurile clasice și cunoștințele privind dansurile pe teme folclorice sau pe compozițiile muzicale contemporane asigură dezvoltarea multilaterală a viitorilor balerini.

Ținem să atragem însă atenția că în alcătuirea programului de spectacol s-a pus un accent prea puternic pe elemente de fantastic și exotic. Dacă aceasta ar corespunde orientării generale în pregătirea elevilor ar putea prejudicia buna lor pregătire.

Curînd, aplauzele care au răspălît pe interpreții spectacolelor prezentate de școlile de coregrafie din București și Cluj pe scenele celui de al V-lea Festival republican vor fi urmate de alte aplauze, prelungite seară de seară, care îi vor resplăti pe tinerii interpreți, absolvenți ai școlilor de coregrafie, deveniți soliști și membri ai ansamblurilor de operă și balet din întreaga țară. Aceste aplauze se vor adresa pe merit și profesorilor care i-au îndrumat cu dragoste și competență pe drumul

ÎNȚILNIRE CU VIITORUL

A intrat în tradiția vieții noastre artistice organizarea periodică a Festivalului republican al școlilor și institutelor de artă, prilej de trecere în revistă a forțelor artistice de miine.

Îneditul acestui spectacol continuă să-l constituie apariția talentelor din rîndul celor mici. Cel de al V-lea Festival n-a făcut excepție de la regulă, dacă ne gîndim la micuța violonistă a școlii elementare din Bacău, Silvia Marcovici. Un ghemotoc de fată strunea o vioară care părea o jucărie nu numai prin proporțiile ei reduse la statura de-o șchioapă a micii artiste ci mai ales datorită ușurinței cu care acceasta o stăpînea. Interpretarea fragmentului din Concertul în la minor de A. Kolya a dovedit o gamă largă de posibilități artistice, un temperament vibrant, o excepțională sensibilitate.

Zilele petrecute în Capitală i-au lăsat Silviei amintiri de neuitat. A văzut sala mare a Palatului R.P.R., unde și-a promis să revină ca solistă, a ascultat înregistrări cu Oistrakh și Menuhin, a legat multe și prețioase prietenii.

Dar festivalul rămîne nu numai semnalul de apariție a „speranțelor”, ci și un prilej de urmărire a lor în procesul de dezvoltare artistică. Am reîntîlnit astfel pe scena Teatrului C.C.S. vechi cunoscîntă ca Eugen Sirbu (Galați), participant la trei festivaluri republicane, Cornelia Vasile (Timișoara), prezentă la toate festivalurile de pînă acum, Mariana Sirbu (Iași) participantă la trei festivaluri, Gabriela Ijack (Brașov) și Angela Gavrilă (Timișoara), laurate ale festivalurilor anterioare etc. Numărul participanților la festivalurile anterioare prezenți și la acest festival este deosebit de mare, fiindcă grija părintească a partidului și guvernului a transformat creșterea și îndrumarea tinerelor talente într-o problemă de stat. Evoluția acestora ne-a sădit încredere în ziua de miine a muzicii românești.

Festivalul republican a însemnat de aceea o neuitată întîlnire cu vii-

Activitatea Cercului de mecanică și mașini agricole de la Palatul pionierilor din Capitală este foarte interesantă. Iată-i pe membrii cercului urmărind cu atenție explicațiile maestrului despre modul de funcționare a pompei de stropit.

Dragoste pentru meseria aleasă

La Școala pedagogică din Bacău există o preocupare deosebită pentru a-i educa pe elevii în spiritul dragostei față de profesiunea aleasă, pentru a-i pregăti să participe activ la întreaga viață a satului, la munca însușită a țărănilor colectivști. Cunoșcând bine rolul învățătorului în satul socialist, conducerea școlii, diriginții și organizația U.T.M., sub îndrumarea permanentă a organizației de partid din școală, și-au îndreptat tocmă în această direcție atenția în desfășurarea muncii educative.

Multe din temele discutate în primele două trimestre ale acestui an școlar în orele de dirigenție, bunăoară, s-au referit la viitoarea profesiune a elevilor. Iată numai câteva dintre acestea: „De ce mi-am ales cariera de educator”, „Să iubești copiii pe care-i instruiști și îi educi”, „Cum contribuie practica pedagogică la pregătirea mea ca viitor învățător” etc. În cadrul discuțiilor purtate pe aceste teme s-a pus un accent deosebit pe datoria elevilor de a-și însuși temeinic cele învățate în școală pentru a putea fi cit mai folositori societății în activitatea lor viitoare.

Alte ore de dirigenție au avut ca scop cunoașterea de către elevii a viitorului lor loc de muncă, satul, cu toate transformările petrecute în el în anii puterii populare, ca și cunoașterea marilor realizări obținute în acești ani în regiunea natală. Fie că se intitulau „Ce va da satului energia electrică furnizată de hidrocentrale „V. I. Lenin” de la Bicaz”, „Cunoști regiunea în care trăiești?”, „Realizări ale economiei regiunii noastre”, temele de acest fel i-au ajutat pe elevii să înțeleagă mai bine însemnătatea transformărilor revoluționare petrecute în țara noastră, să vadă perspectivele realizărilor viitoare, la înfăptuirea cărora vor contribui și ei, elevii de azi.

Nu de mult, elevii anului V au discutat într-o oră de dirigenție tema „Cum mă voi achita de sarcinile ce-mi vor reveni în calitate de învățător”. Pregătită din timp, cu minuțiozitate, discuția a subliniat clar și concret rolul muncii învățătorului la sate. Eleva Maria Dediu a vorbit despre munca cu copiii. „Imi place meseria de învățător — a spus ea — am pentru această meserie o adevărată pasiune. Mă gândesc de pe acum cit de mândră, cit de fericită voi fi cind micuții mei elevi, cărora eu le voi fi pus creionul în mină și le voi fi condus primii pași, vor începe să citească și să scrie”.

Elena Smanioto a arătat cum își propune să-și desfășoare munca obștească în sat. Ea este hotărâtă să fie prezentă la toate acțiunile menite să ducă la întărirea economico-organizatorică a gospodăriei colective: să participe intens la activitatea căminului cultural, să-i ajute pe colectivști în ridicarea producției la hectară, în aplicarea celor mai bune metode agrotehni-

Marta Moțaș a arătat datoria învățătorului de a sprijini munca bibliotecilor comunale și sătești, de a populariza lucrările privitoare la creșterea producției agricole și la consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective, ca și literatura beletristică.

Despre rolul învățătorului în răspândirea cunoștințelor științifice despre natură și societate, în combaterea misticismului a vorbit elevul Neculai Ioan. Ca și colegii săi, el s-a gândit de pe acum la formele concrete prin care să-și îndeplinească acest rol: conferințe, experiențe, prezentarea de filme și cărți și discuții pe marginea lor etc.

Toate discuțiile purtate de elevii au arătat că, datorită muncii desfășurate de cadrele didactice și de organizația U.T.M. sub conducerea organizației de partid din școală, viitorii învățători sînt tot mai bine orientați asupra muncii pe care sînt chemați s-o îndeplinească, sînt tot mai conștienți de răspunderea lor și tot mai hotărâți să-și pună întreaga lor capacitate de muncă în slujba poporului.

Dar pregătirea pentru viitoarea lor muncă nu se realizează numai prin lecții și prin orele de dirigenție. Viitorii învățători sînt antrenați să participe activ la viața satului încă de pe acum, cind se află pe băncile școlii. Formațiile artistice ale elevilor — corul, brigada artistică de agitație, echipa de dansuri populare și formația de teatru — prezintă numeroase programe artistice în fața sătenilor din comuna raionului Bacău. În perioada cind în regiune s-a încheiat colectivizarea agriculturii formațiile artistice ale școlii au fost adesea prezente la sărbătorirea înființării noilor gospodării agricole colective.

Această intensă activitate cultural-artistică venea după o altă, aceea desfășurată în vacanța de iarnă, cind toți elevii școlii au participat la activitatea căminelor culturale din satele lor natale. Numeroși elevi ai școlii au apărut atunci, alături de consătenii lor, pe scenele căminelor culturale, au ajutat în serile de iarnă pe învățători să răspundească broșuri și cărți, au lucrat la cercurile de citit etc.

Iar în vacanța de primăvară, după ce în regiunea Bacău, ca și în întreaga țară, s-a terminat colectivizarea agriculturii, viitorii învățători puteau fi văzuți zi de zi la sediul gospodăriei colective, la căminul cultural, la bibliotecă și chiar pe cîmp, la muncile de primăvară. Această muncă a lor a fost cea mai bună, cea mai concretă pregătire pentru discuția ce va avea loc într-una din orele de dirigenție din trimestrul al III-lea cu tema „Contribuția învățătorului la consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective”.

Cîteva cerințe imperioase în munca educativă

Să evităm formalismul

Ca și în orice alt domeniu, în munca de educare a tinerei generații formalismul este un dușman cit se poate de primejdios.

Vom evita formalismul în activitatea noastră dacă, de pildă, în cazul manifestărilor negative ale elevilor ne vom strădui să aflăm cauzele și vom acționa perseverent în funcție de acestea. Un exemplu. Un elev are serioase rămîineri în urmă la învățătură. Dirigintele stă de vorbă cu el, interesîndu-se de ce nu dă atenția cuvenită studiului. Discută de asemenea cu profesorii, le cere părerea despre munca elevului. Merge și acasă la părinți cu care, de asemenea, are o convorbire îndelungată asupra condițiilor de studiu ce-i sînt create copilului, asupra mediului familial, asupra atitudinilor și manifestărilor pe care le are elevul acasă etc. Toate acestea îl ajută pe diriginte să-și contureze complexul cauzal care a determinat rămîinerea în urmă a elevului. Una din principalele cauze, a constatat dirigintele, este lipsa de supraveghere a școlariului în familie, indulgența părinților față de el. La aceasta s-a adăugat și o oarecare răceală a unor profesori față de elevul cu note proaste la obiectul lor ș.a. Cunoșcînd toate acestea, profesorul a putut lesne să vadă căile pentru îndreptarea elevului și să acționeze cu succes.

Practic, formalismul anihilează rezultatele bune pe care vrem să le obținem și nu odată poate aduce chiar efecte contrarii celor pe care le scontăm. Consfătuirea cu diriginții ce a avut loc nu de mult în orașul nostru a atras atenția asupra citorva manifestări tipice de formalism în munca unor diriginți, arătînd și calea pentru evitarea lor. Astfel, s-a subliniat că deseori formalismul își face loc în planificarea muncii educative. S-au întîlnit, bunăoară, planuri de muncă educativă identice la mai mulți diriginți, mai ales la clasele paralele. Ce-i drept, pot exista anumite elemente comune în activitatea educativă la diferite clase, mai ales la cele paralele. Dar este cu totul nejust să se con-

sidere colectivele de elevi ca fiind absolut identice.

Mai mult chiar, unii diriginți, deși își alcătuiesc planuri de muncă — probabil fiindcă știu că li se pretind — nu le respectă. Și nu ne gîndim la modificările ce se impun atunci cînd se ivește pe parcurs o anumită situație, ci la neglijarea sistematică a punctelor din plan. Tot astfel, există profesori care își prevăd teme „așa, ca să fie”, în timpul orelor educative făcînd cu totul altceva. De exemplu, s-a întîlnit într-un plan de muncă tema „Îndrumări date elevilor în perioada recapitulării trimestriale a materiei”. Dar discuția pe această temă a fost planificată cind oportunitatea ei a trecut. Într-un alt plan de muncă, un dirigințe și-a propus tema „Aniversarea zilei de 8 Martie” în luna ianuarie (!)

Tratarea uniformă a temelor, mai ales a temelor ce se reiau în fiecare an școlar, este și ea o manifestare tipică de formalism. O astfel de tratare face ca ora de dirigenție să devină plictisitoare, neinteresantă. Experiența pozitivă a diriginților ne arată însă că și asemenea teme pot să fie tratate de fiecare dată dintr-un punct de vedere nou.

Un alt aspect. Unii profesori își planifică în fiecare an, de obicei înaintea sărbătorilor religioase, teme legate de originea acestora, socotind că astfel s-au achitat de sarcinile luptei împotriva misticismului. Dar combaterea misticismului trebuie să fie o preocupare permanentă, sistematică, nu o campanie legată de anumite date. Pentru aceasta este necesar a fi discutate, pe toată întinderea anului școlar, și alte teme, cum ar fi „Religia, mijloc de înrobire spirituală a maselor”, „Religia și știința”, „Originea religiei” etc.

S-a constatat că uneori tematica orelor de dirigenție se limitează adesea doar la discutarea unor probleme organizatorice, igienico-sanitare. Este greșit să nu facem loc în orele de dirigenție, bunăoară, și discuțiilor pe teme etice, estetice etc. Se știe, doar că educația comunistă presupune dezvoltarea la elevii a celor mai valoroase

trăsături morale, ca și formarea sentimentelor celor mai nobile, a priceperilor și deprinderilor artistice. De aceea, discuțiile pe probleme de viață, din care elevii să învețe cele mai frumoase lucruri, sînt neapărat necesare. Socotim pozitivă și experiența acelor profesori care urmăresc, prin intermediul orelor de dirigenție, inițierea elevilor în opera marilor artiști ai penelului, a scriitorilor, a muzicienilor, organizînd, după caz, audiții muzicale, lecturi, vizite la diferite expoziții de artă etc.

S-ar mai putea arăta că unii diriginți vădesc neglijarea formelor variate, mobilizatoare de desfășurare a orelor de dirigenție. Este însă absolut necesar să asigurăm o variație în desfășurarea lor, folosind vizionarea filmelor educative, vizitele la întreprinderi, la unitățile agricole socialiste, la școli profesionale, întîlnirile cu fruntași ai vieții obștești, vizionarea expozițiilor etc.

Indicele principal al calității muncii noastre educative îl constituie, fără îndoială, eficacitatea ei, rezultatele ei practice. Noțiunile morale, convingerile etice pe care le formăm elevilor sînt prețioase numai în măsura în care ele se reflectă, pe planul comportării elevului, în trăsăturile lui de caracter, în atitudini, în rezultatele la învățătură, conduită etc.

Să luăm, de pildă, tema privitoare la atitudinea socialistă față de avutul obștesc, temă pe care o dezbat multe ore de dirigenție. Oricît de bine ar fi pregătită această temă, oricît de adînc și-ar fi însușit elevii noțiunile despre care se discută în cadrul ei, oricît de temeinic ar fi convingerile lor, socotim că prin aceasta încă nu s-a făcut totul. Alături de preocuparea pentru formarea diferitelor noțiuni, convingeri, profesorul trebuie să urmărească și practic comportarea elevilor, să vadă dacă aceasta este în concordanță cu noțiunile, convingerile, sentimentele ce le-au fost insuflate. Aceasta însemnează, în exemplul nostru, necesitatea ca dirigintele să urmărească perseverent felul cum elevii îngrijesc mobilierul clasei, al școlii, aportul lor la continua ei înfrumusețare etc. Acest lucru se cere subliniat cu atît mai mult cu cît adeseori profesorii discută despre avutul obștesc, despre atitudinea nouă față de muncă, despre patriotismul socialist, despre internaționalismul proletar etc., dar nu au în vedere cum se manifestă practic copiii din acest punct de vedere, dacă între vorbe și faptele lor există o deplină concordanță.

Verbalismul în munca educativă, lipsa de preocupare pentru înlăturarea contradicției dintre vorbă și faptă sînt manifestări ale formalismului împotriva cărora trebuie să luptăm permanent. Dacă neglijarea laturii practice poate aduce daune muncii educative, neglijarea laturii emoțional-intelectuale duce la un practicim îngust: elevii întreprind diferite acțiuni, în mod mecanic fără să fie convinși de necesitatea și de importanța lucrului pe care îl fac. Prin urmare, este vorba tot de unele consecințe nefaste pe care trebuie să le evităm.

Socotesc toate aceste cerințe imperios necesare pentru succesul muncii de educație comunistă a celor mici. De aceea, cred că e bine ca ele să ne stea permanent în atenție.

Prof. IULIU BUD

Dar pentru ce?

Elevul Panduru este mai mult „absent” la ora de zoologie. Drept pentru care profesorul îi face dese observații, căuțînd să-l aducă „în clasă”. Greu însă. Elevul are mereu „de lucru” în bancă, unde găsește de fiecare dată ocupații colaterale care-l pasionează.

De astă dată, însă, profesorul s-a hotărît. Va schimba metoda.

— Panduru, răspunde tu!

— ??

— Hai, răspunde!

Panduru însă tace.

Nu a auzit nici o frîntură din întrebare.

— Vasăzică, nu știi. Stai jos. Patru.

Panduru ridică nedumerit din sprîncene:

— Dar pentru ce?

— Pentru că nu ai știut. Ce mai întrebă?

— N-am știut fiindcă nu am auzit întrebarea.

— Asta nu mă interesează. E datoria ta să fii atent — i-o rețează profesorul, închinînd cu viteză ca-

tat, la rubrica lui Panduru, un patru.

A procedat bine profesorul? Desigur, vor răspunde unii. Elevul trebuia pedepsit.

Așa cum s-au petrecut lucrurile însă, profesorul a procedat greșit. Mai întîi, pentru că nota la învățătură trebuie să reflecte volumul și calitatea cunoștințelor în raport cu cerințele programei de învățămînt, în timp ce comportarea elevului în clasă, în școală și în afara ei este reflectată de nota la purtare. Prin urmare, nu putem da unui copil note de treceere la matematică numai pentru motivul că este cuminte. Și invers, nu putem da zece la purtare unui elev certat cu disciplina numai pentru faptul că este bun la carte.

Pe lîngă toate acestea, te va pune în fața copiilor într-o lumină tot atît de proastă pe tine, pedagog, faptul că te-ai prefăcut a nu înțele-

vorba de neatentie la lecție și nu de necunoașterea ei.

În situația arătată, profesorul ar fi trebuit să repete întrebarea, așa încît elevul să nu invoce faptul că n-a auzit-o. S-ar fi putut ca el într-adevăr să nu răspundă bine pentru că, desigur, neatenția duce la neștiință. Atunci era vorba de sancționarea necunoașterii și nimeni nu i-ar fi contestat profesorului dreptul de a o face.

Există profesori — puțini la număr — care folosesc acest sistem nu numai atunci cînd ascultă lecția ce a fost de pregătit pentru acasă, dar și cînd e vorba de predarea și fixarea noilor cunoștințe. În acest caz greșeala este și mai mare, iar copiii vor avea motive în plus să-l judece aspru pe profesorul lor și să-l întrebă, dacă nu revoltăți, cel puțin nedumeriți: „dar pentru ce?”

Un eminent gânditor revoluționar

Multe locuri amintesc, în străvechea Moscova, crimpele din glorioasa istorie a secolului oraș. Sentimentul unei emoționante comuniuni cu istoria îl ai pe dealurile Vorobiov, locul în care, în urmă cu peste un veac, Herțen și Ogariov au jurat că-și vor închina viața luptei pentru eliberarea poporului lor.

Celebrul jurământ n-a rămas în istorie numai ca amintirea unei romantice prietenii tinerești. De-a lungul întregii sale vieți Herțen și-a respectat jurământul rostit în frageda tinerețe, și-a dăruit toate forțele în lupta pentru zdrobirea orînduirii țariste, în lupta pentru îndeplinirea năzuințelor poporului rus.

Ideile social-politice și filozofice ale lui Herțen — de la a cărui naștere se împlinesc zilele acestei 150 de ani — s-au format în procesul creșterii mișcării revoluționare ruse ca o reflectare a schimbărilor ce se anunțau în orînduirea social-economică a țării.

Începînd cu lucrarea de dizertație „Expunere analitică a sistemului solar al lui Copernic”, susținută în anul 1833 pentru obținerea titlului de candidat în științele naturii și pînă la „Scrisorile către un vechi tovarăș”, elaborate în 1869, cu puțin timp înainte de moarte, Alexandru Ivanovici Herțen a dăruit tiparului zeci de lucrări de înaltă ținută științifică, care au jucat un rol important în lupta împotriva iobăgiei și absolutismului.

Prigonit, exilat (la un an după absolvirea universității a fost arestat fiind acuzat de legături cu „cei vinovați de crime împotriva statului”, de „cutezătoare liberă cugutare, extrem de primejdioasă pentru societate”), nevoit să ia calea pribegiei, să părăsească pentru mulți ani pămîntul patriei, Herțen nu a încetat o clipă să militeze pentru eliberarea poporului rus de sub jugul țarismului.

În străinătate Herțen a desfășurat o largă activitate propagandistică. Vorbînd despre această activitate în articolul său „În amintirea lui Herțen”, articol care oferă cheia pentru justa înțelegere a concepției despre lume a marelui gânditor rus, V. I. Lenin arată că marele merit al acestuia este de a fi creat în străinătate o presă rusă liberă.

Pînă la sfîrșitul celui de-al 6-lea deceniu Herțen mai nutrea unele iluzii liberale, șovăia între democrația revoluționară și liberalism. Pentru aceste abateri de la democratismul revoluționar Cernișevski și Dobroliubov i-au adus justificată critică „Totuși, ca să fim drepti — arăta V. I. Lenin — trebuie să spunem că, în toate șovăielile lui Herțen între democratism și liberalism, democratul din el ieșea învingător”.

Eminent filozof materialist, talentat publicist și literat, A. I. Herțen a abordat în numeroasele sale lucrări o largă gamă de probleme în care se dovedește a fi un strălucit continuator al concepțiilor gânditorilor progresiști ruși — Lomonosov, Radicev, decembrisții.

Interesantă este din acest punct de vedere modalitatea în care Herțen abordează unele probleme de pedagogie. În multe dintre lucrările sale el atacă cu vehemență întreg sistemul școlastic, dogmatic, „de buchiseală inutilă”, care stătea la baza învățămîntului în școala țaristă.

Herțen a enunțat, în domeniul pedagogiei, o serie de teze importante care, alături de multiplele probleme de filozofie abordate în lucrările sale, pot suscita interesul oricărui pedagog al zilelor noastre. El a rezolvat problemele pedagogice puse de actualitate în lumina teoriilor sale științifice. Vederile pedagogice ale lui Herțen sînt strîns legate de concepția sa politică și filozofică. Ele reprezintă o etapă remarcabilă în dezvoltarea gândirii pedagogice, exprimînd tendințele și idealurile celei mai înaintate părți a societății ruse din acel timp.

Herțen arăta necesitatea imperioasă ca sistemul de instruire să se bazeze pe științele naturii, fără de care nu se poate forma un om multilateral dezvoltat, capabil să înțeleagă fenomenele ce stau la baza dezvoltării naturii și societății. El avea certitudinea că studiul perseverent al științelor naturii poate duce la o temeinică pregătire intelectuală a elevilor, la o puternică dezvoltare a rațiunii lor. „Noi — scria Herțen, — am încerca educația prin studiul naturii, pentru a curăți mințile adolescenților de prejudecăți, pentru a le da posibilitatea să devină maturi prin hrană sănătoasă și numai atunci să le deschidem, astfel înarmați și întăriți. Lumea omenească, lumea istoriei”.

Umanist profund, Herțen remarca deseori în lucrările sale necesitatea ca educatorii să dezvolte în rîndurile copiilor dragostea pentru oameni. Interesante sînt de asemenea părerile lui despre marea importanță educativă a studiului istoriei, despre necesitatea de a prezenta elevilor pe marii eroi ai istoriei, pe marii luptători pentru progres.

Herțen își dezvoltă multe din ideile sale pedagogice în cunoscutul său roman „Cine-i vinovat?”. El descrie într-o formă plastică, satirică pe unii dintre profesorii înapoiți din învățămîntul țarist (să ne amintim de directorul liceului sau de colegii lui Cruțiferski din acest roman). El ia de asemenea atitudine față de concepția educației individualiste, față de încercările unor pedagogi de a-i îndepărta pe copii de societate.

Înaripat propagandist al ideilor democratismului revoluționar, ale materialismului și ateismului, aprig luptător împotriva reacțiunii, A. I. Herțen a intrat în istorie drept unul dintre marii militanți pentru progresul omenirii pe care i-a dat secolul trecut.

„Comemorînd pe Herțen — scria Vladimir Ilici Lenin în articolul amintit mai sus — proletariatul învață din exemplul lui să înțeleagă marea însemnătate a teoriei revoluționare, învață să înțeleagă că devotamentul neîmurmurat față de revoluție și propaganda revoluționară în rîndurile poporului nu se irosește în zadar nici chiar atunci cînd decenii întregi despart semănatul de culesul recoltei; el învață să înțeleagă rolul diferitelor clase în revoluția rusă și în cea internațională. Îmbogățit cu aceste învățăminte proletariatul își va croi drum spre liberă lui unire cu muncitorii socialiști din toate țările, strivind năpîrca, monarhia țaristă, împotriva căreia Herțen a ridicat cel dintîi mărșăleț al luptei, adresînd maselor cuvîntul rus liber”.

I. SAVA

E. BRATEȘ : „Peisaj”

Expoziție de pictură

Continuîndu-și preocupările pentru stimularea activității de creație a membrilor săi, cercul de artă plastică „Ion Andreescu”, care grupează pe profesorii de desen din Capitală, prezintă — într-o expoziție de curînd deschisă la Clubul învățămînt — creațiile cele mai recente ale profesoarelor Eugenia Brateș și Nina Stuparu.

Activitatea creatoare a acestor două profesoare, așa cum este oglindită în această expoziție, face încă un pas înainte în domeniul abordării unor teme de actualitate. O bună parte din acuarelele Eugeniei Brateș și din uleiurile Ninei Stuparu ne aduc imagini sugestive și optimiste de pe șantierele de construcții, scene de muncă, peisajii industriale. Gama lor tematică este mai întinsă decît la expozițiile trecute, ca urmare a unei mai adînci cunoașteri a vieții noastre de azi.

În ce privește mijloacele de expresie artistică Eugenia Brateș preferă o acuarelă pastelată, în timp ce Nina Stuparu folosește o pastă consistentă, care sugerează masivitatea obiectului și exprimă virozitatea temperamentului ei artistic. Roșul din „Construcțiile” ei, plasat în prim planurile blocurilor, condensează raze invizibile de soare. Culoarea folosită de Eugenia Brateș predispune spre meditație. Amîndouă pictorițele exprîmă, în multe din tablourile expuse, o emoție autentică, în măsură să rețină sensibilitatea privitorilor.

Dar și la această expoziție se ridică o întrebare la care au fost solicitați să răspundă, de cîțiva ani, membrii cercului de artă plastică de pe lîngă

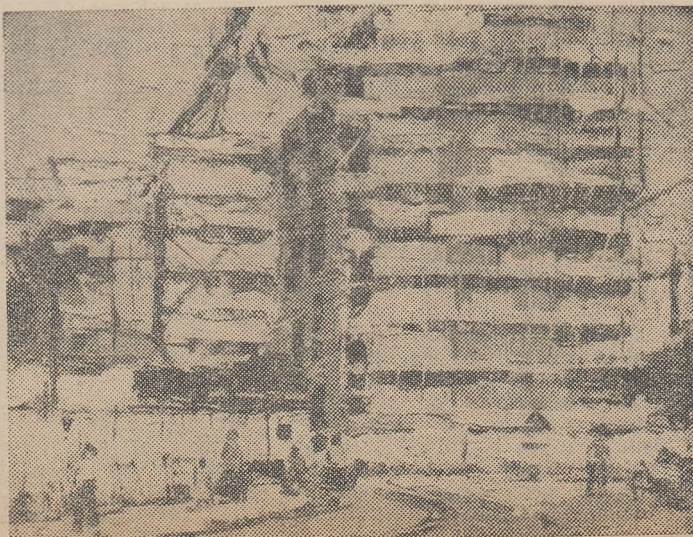
Clubul învățămînt. Și întrebarea a rămas, din păcate, și de astă dată fără răspuns. Este vorba de prezența în creația membrilor cercului de artă plastică a vieții din școală. Din cele peste 30 de tablouri expuse de Nina Stuparu nici unul nu se referă la tema de mai sus. Credem că experiența ei didactică și artistică ar putea fi valorificată mult mai mult dacă s-ar apropia de viața școlii și s-ar inspira din atît de multiplele ei aspecte.

Din cele 35 expozate ale Eugeniei Brateș cîteva („Copii la derdeluș”, „Prima zi de școală”, „În parcul de odihnă”) ne aduc imagini din școală, tratate cu sensibilitate și dragoste. Din păcate, nici acestea însă nu depășesc motivele tradiționale, deoarece se rezumă la aspecte mai mult exterioare. Lumea sufletească a școlarilor, cu tumultul și problemele ei rămîne neexplorată de pictoriță.

Conducerea cercului de artă plastică și conducerea clubului ar putea eventual să inițieze, pentru a remedia în viitor asemenea „lacune” în inspirația profesorilor-pictori, organizarea unor expoziții colective pe teme din viața școlii. Inițiativa ar ajuta să se lărgească nu numai orizontul tematic al creației profesorilor-pictori, ci ar răspunde și unei reale nevoi didactice și educative.

Sîntem convinși că, rezolvîndu-se pozitiv această problemă, cercul de artă plastică ar ajuta la îmbogățirea pinacotecilor școlare, la împodobirea școlilor și culoarelor cu tablouri care să contribuie la educația etică și estetică a tineretului școlar.

CONST. RĂDOI

Prof. NINA STUPARU „Blocuri noi pe Șoseaua Mihai Bravu”.

Generație comunistă

Cînd m-am trezit, viața mea
obșnuită s-a oprit
Cu pădurile-am făcut legămînt.
Apele desăcecu cîm spre înălțim
Orașele creșteau de beton și
gaură.

— Îndreaptă-ți pașii spre mine,
Spre mine,
Copile cu mințile senine.
— Crește-mă, timpule,
Lumea e mare, e mare.
Știu bine că-ți voi ajunge la
foreștet

Ți-oi aprinde cîntecul;
Mă revăd și te cuprinzi în mine
Îmi crești frumusețea pură
Și vigoarea trupului ce horește.
Pregătește, timpule, pregătește
Caii de soare
Generația mea a început să
zboare.

MARIA OCTAVIAN PAVNOTESCU

Dăruire

N-am să trec prin secolul meu
singur
Nu mi-i timpul astfel, nu mi-i
datul,
Fiecare sevă, fiecare mugur
Își găsește-n mine răvârsatul...

Fiecare suflet ce rodește
Roșii bucuriile-n tumult
Îmi ridică fruntea și mi-o
crește —
Glasul fiecăruia l-așcult.

Nu-s născut să trec prin viață
singur
Mii de steaguri roșii mă-nfioară
Am să-mi dăruie anii, precum
mărul

Vîrsta lui, amiezilor de vară.

ION MURGEANU

Concurs

INSTITUTUL POLITEHNIC DIN IAȘI anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi vacante:

Facultatea de industrie ușoară:
Conferențiar la catedra de Economie politică, disciplina Economie politică;
Conferențiar la catedra Tricotaje și confecții, disciplina Structura și proiectarea țesăturilor.

Facultatea de chimie industrială:
Conferențiar la catedra de Chimie generală, disciplina Chimia generală.

Cererile de înscriere se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț la rectoratul Institutului politehnic din

Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.